

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Spirála poznání

Zpracovaný podle RVP ZV

Verze č.2 platná od: 21.4.2022

Obsah

Identifikační údaje	3
Charakteristika školy	4
Velikost, úplnost a umístění školy	4
Vybavení a podmínky školy	4
Moderní technologie a ICT	5
Charakteristika pedagogického sboru	6
Základní pilíře vzdělávání a dlouhodobé projekty	6
Realizace poslání Edisony je založena na následujících tezích:	6
Přehled významných akcí Edisony	7
Spolupráce školy s rodinou a jinými subjekty	7
INFORMOVANOST RODIČŮ O plánování, průběhu a výsledcích vzdělávání žáků	7
Školská rada	8
Školní parlament	8
Spolupracující instituce	8
Charakteristika ŠVP	8
Zaměření školy	8
Výchozí myšlenky a předpoklady	8
Základní hodnoty a principy Edisony	9
Hodnoty:	9
Principy:	9
Cíle vzdělávání a strategie k jejich dosažení	10
A. Primární cíl	10
Poznat a udržet si sebe sama	10
B. Další cíle	10
Rozvíjet empatii a dobré vztahy	10
Vést k porozumění našemu světu a pružně reagovat na změny	10
Ovládat strategie učení a učit se pracovat s myslí	10
Rozvíjet kritické myšlení a kreativitu	11
Výchovné a vzdělávací strategie (VVS)	11
Kompetence k učení	11
Kompetence k řešení problémů	11
Kompetence komunikativní	12
Kompetence sociální a personální	12
Kompetence občanské	12
Kompetence pracovní	12
Kompetence digitální	13

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	13
Vzdělávání žáků mimořádně nadaných	14
Začlenění průřezových témat	15
Školní učební plán	17
Legenda k učebnímu plánu a vysvětlení struktury	17
Učební plán na prvním stupni	17
Učební plán na druhém stupni	18
Učební osnovy	21
Jazyk a komunikace (JaK)	21
Charakteristika předmětu	21
Učební osnovy 1. stupeň	22
Učební osnovy 2. stupeň	27
Kultura a společnost (KaS)	33
Charakteristika předmětu	33
Učební osnovy 1. stupeň	34
Učební osnovy 2. stupeň	40
Příroda, technika, věda (PVT)	47
Charakteristika předmětu	47
Učební osnovy 1. stupeň	48
Učební osnovy 2. stupeň	51
Edika	62
Charakteristika předmětu	62
Učební osnovy 1. stupeň	62
Učební osnovy 2. stupeň	64
Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	67
Pravidla pro hodnocení žáků	67
Základní principy pro hodnocení v Edisoně	67
Formativní hodnocení a směrodatná zpětná vazba	67
Sebehodnocení, vzájemné hodnocení a plány vzdělávání	67
Kritéria hodnocení	68
Cíle hodnocení	68
Autoevaluace školy	68

Identifikační údaje

ADRESA ŠKOLY:

Bítovská 1122/5, 140 00 Praha 4

MÍSTO POSKYTOVANÉHO VZDĚLÁVÁNÍ:

Bítovská 1122/5, 140 00 Praha 4

NÁZEV ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU:

Spirála poznání

POSKYTOVANÝ OBOR VZDĚLÁNÍ:

79-01-C/01 Základní škola,

délka studia: 9 let

IDENTIFIKACE ŠKOLY:

IČ: 094 42 065

RED – IZO: 69 101 50 40

IZO: 181 120 933

ZŘIZOVATEL:

Základní škola Edisona s.r.o., se sídlem Bítovská 1122/5, 140 00 Praha 4

Jednatelka: Mgr. Pavla Sadilová, MBA; e-mail: pavla.sadilova@edisona.cz, telefon: 602 462 617

ŘEDITELKA:

Mgr. Pavla Sadilová, MBA

KONTAKTY:

kancelář školy: 777 415 125

web: www.edisona.cz

e-mail: pavla.sadilova@edisona.cz

KOORDINÁTOR ŠVP:

Mgr. Pavla Sadilová, MBA

SPOLUTVŮRCI ŠVP:

Mgr. Adam Hošek

Mgr. Denisa Tichavová

ŠVP BYL PROJEDNÁN ŠKOLSKOU RADOU DNE: 24.3.2022

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 22.3.2022

PLATNOST DOKUMENTU OD: 21.4.2022

Charakteristika školy

Základní škola Edisona je inovativní škola zaměřená na smysluplné vzdělávání – vzdělávání ukotvené v realitě. V rámci programu je kladen velký důraz na rozvíjení schopnosti sebepoznání, objevování a posilování talentů a silných stránek každého žáka. Vedeme žáky k odpovědnosti za svůj vzdělávací proces i vlastní život. Nezbytným předpokladem pro realizaci takového přístupu ke vzdělávání je soustavná péče o bezpečné klima školy a kulturu založenou na důvěře a respektu. Zhmotněním našeho úspěchu je absolvent, který je samostatný, má potřebné kompetence pro život v dnešním dynamickém světě, zdravě sebevědomý, připravený využít svých silných stránek a dále rozvíjet svůj potenciál.

Velikost, úplnost a umístění školy

Základní škola Edisona byla zřízena k 1. 9. 2021 s cílovou kapacitou 90 žáků prvního a druhého stupně. Záměrem školy je vytvořit úplnost od 1. do 9. ročníku. Ročníky jsou zaplňovány postupně. V průběhu školního roku 2021/2022 nastoupí žáci do 1.–9. ročníku. Vyučování probíhá ve věkově smíšených heterogenních třídách či skupinách – zejména v rámci projektové výuky. Maximální počet žáků ve třídě je 26.

Škola se nachází v žádané a dopravně dobře dostupné lokalitě Prahy 4 - Michle, v blízkosti metra Budějovická. Spádovost školy pro její charakteristiku není určena.

Škola, školní družina a školní jídelna – výdejna jsou umístěné v jedné budově na adrese Bítovská 1122/5.

Vybavení a podmínky školy

Prostory Edisony jsou multifunkčně vybaveny, aby přirozeně vytvářely zóny pro různé druhy aktivit a edukativních činností. Usilujeme o to, aby se zde všichni mohli cítit dobře. V budově se nachází tři kmenové třídy (I. trojročí, II. trojročí a III. trojročí) pro věkově smíšené skupiny žáků na 1. stupni i na 2. stupni. Při rozdělení žáků do menších skupin lze využít zázemí dvou menších učeben. Vstupní hala skýtá prostor pro setkávání rodičů při předávání nebo vyzvedávání dětí. Dále se v Edisoně nachází: 3 samostatné šatny – pro každé trojročí, sociální zázemí dle hygienické vyhlášky pro žáky i pedagogické pracovníky, galerie vyhrazená pro klidové aktivity, ateliér, hudebna, sborovna propojená s menší kuchyňkou pro zaměstnance školy a samostatná uzavíratelná místnost, která dle potřeby slouží jako ředitelna, místnost pro práci psychologa, místnost pro setkávání s rodiči či odpočívárna pro dospělé. Pod úrovní galerie se nachází školní jídelna s výdejnou a sociálním zázemím pro pracovníka výdejny, chlapecké toalety. Na hlavní chodbě jsou umístěny knihovničky s encyklopediemi a slovníky. Ve škole máme ZOO koutek s králíky, o jejichž péči se žáci střídají. Třídy I. a II. trojročí slouží také k provozu školní družiny a jsou k tomu uzpůsobeny.

Ve třídách jsou volně k dispozici materiály a pomůcky vhodné pro individuální práci. Vyznáváme filozofii připraveného a podnětného prostředí, které zahrnuje: Montessori materiál, Hejného matematické pomůcky, encyklopedie, slovníky, učební texty, knihovna s beletrií, deskové hry, výtvarné potřeby a pomůcky. Pro starší žáky jsou k dispozici notebooky s připojením na internet. Každá kmenová třída je vybavena televizí a pracovním místem pro průvodce (pedagogy). Žáci mají ve třídách boxy pro osobní věci, šanony na portfolia a pořadače se studijními materiály. Ke společnému užívání jsou připravené také kopírka a

tiskárna, která je umístěna přímo na chodbě a mohou ji obsluhovat i žáci. Ateliér disponuje dřevěnými pracovními stoly a širokým vybavením pro kreativní činnost. Uspořádání ateliéru umožňuje práci i v sedě i ve stoje. Hudebna je vybavena pianem, či akustickými hudebními nástroji. Uvedené pomůcky se průběžně doplňují a jsou k dispozici průvodcům i žákům též v době družiny i odpoledního zájmového programu. Široká nabídka odpoledních kroužků rozvíjí žáky po stránce manuální, duševní, jazykové i hudební. K realizaci sportovního programu jsou využívány prostory tělocvičen ZŠ Bítovská a venkovní hřiště v okolí školy.

Ve škole vytváříme prostor pro společné setkávání všech žáků i průvodců. K přirozenému místu setkávání patří galerie a vstupní hala. Průvodci sdílí sborovnu, kde má každý z nich osobní box na materiály. Sdílené pracovní prostředí přispívá k týmové atmosféře, šíření dobré nálady a v souladu s filozofií školy podporuje otevřenou komunikaci a výměnu zkušeností. Třídy jsou využívány i pro setkávání s rodiči nebo vzdělávací akce pro dospělé. Prostředí je upraveno tak, aby práce dětí byly na očích i rodičům a návštěvníkům školy. Na utváření příjemného prostředí se podílejí všichni v Edisoně, žáky nevyjímaje.

Žáci se stravují v prostoru jídelny, kde si mohou případně ohřát i vlastní stravu z domova. K dispozici je mikrovlnná trouba, příbory a talíře.

Podporujeme ekologické principy a vedeme žáky k recyklaci. V budově jsou proto umístěny nádoby na třídění odpadu (papír, plast, bioodpad), box na použité baterie v kanceláři školy, zahradní kompostér.

Na budovu školy navazuje vchodem přes branku venkovní zahrada sdílená s místní dětskou skupinou. Nabízí prostor pro volnou hru, relaxaci i pro nácvik jiných dovedností – žáci se učí pěstovat rostliny, udržovat trávník, kompostovat bioodpad apod. Zahrada slouží i jako venkovní učebna nebo místo pro společná setkávání s rodinami.

Moderní technologie a ICT

Ve vstupní hale školy je umístěn informační panel ÁMOS vision, který umožňuje snadno a rychle předávat všechny důležité informace pouhým dotekem. ÁMOS je přímo napojen na školní informační systém Edookit. Jeho obsah je také zaměřen na preventivní program - běží edukační videa co dělat v krizi, při šikaně, žáci zde opakovaně vidí číslo na Linku důvěry atd. Obsah je velmi zaměřen na prevenci a osvětu. Žáci se interaktivní formou dozví, jak poskytnout první pomoc, na co si dát pozor v dopravě nebo jak se bezpečně chovat na internetu. Kam se obrátit v případě pocitu ohrožení či smutku. Amos též sbírá podněty, nápady nebo připomínky skrze integrovanou schránku důvěry, kam žáci mohou anonymně nebo adresně napsat, co by chtěly řešit nebo vlastní návrhy na změny. Součástí informačního panelu jsou aktuální zprávy z oblasti školství a zprávy o počasí. Škola je plně pokryta bezpečnou wi-fi sítí s centrální správou a možností vzdáleného řízení. Přístup na internet mají žáci i zaměstnanci školy ve všech prostorách školy.

Všechny třídy jsou vybaveny televizí umožňující snadné zobrazení a sdílení výukových materiálů a pouštění videí. Žáci mají k dispozici školní notebooky s individuálním profilem nebo mohou používat vlastní zařízení. Škola má zakoupené licence na různé vzdělávací aplikace.

G-suite pro vzdělávání umožňuje v rámci Edisony plně využívat prostředí Google Classroom, sdílet práci v týmu i s žáky. Emaily žáků jsou z bezpečnostních důvodů dostupné pouze v doméně @edisona.cz. Dospělí mají přístup neomezený, stejně jako velikost úložiště.

V případě nenadálé události a při mimořádných situacích je škola připravena spolupracovat s rodiči žáků a poskytovat vzdělávání formou **distančního vzdělávání** v classroom a online v Hangouts meets - Google prostředí je již vytvořeno a využíváno ve starších ročnících

Charakteristika pedagogického sboru

Dbáme na to, aby pedagogický sbor tvořili lidé, jejichž hodnoty a přesvědčení jsou v souladu s koncepcí a filozofií školy Edisona. Podporujeme individualitu a zároveň usilujeme o vytvoření synergie v rámci týmu. Základem pedagogického sboru jsou kvalifikovaní pedagogičtí pracovníci, lektori a pedagogičtí asistenti – souhrnně **průvodci**. Ve škole působí sociální pedagog a výchovný poradce i školní psycholog. Mimo vyučování se dětem věnují kvalifikovaní lektori a vychovatelé. Pedagogický sbor je rozšířen také o dobrovolníky a externí odborníky z různých oblastí, kteří pracují s žáky pod vedením kvalifikovaného průvodce. Pedagogičtí pracovníci jsou buď plně kvalifikovaní, nebo si aktuálně doplňují vzdělání tak, aby odpovídalo českému právnímu řádu.

Přijímání průvodců předchází vždy výběrové řízení za účasti zřizovatele a ředitele školy. Považujeme za důležité, aby pedagogický sbor fungoval jako tým, který se vzájemně podporuje v naplňování pedagogických cílů, nikoli jako soubor jednotlivců. Uvědomujeme si, že průvodce při výkonu svého povolání hraje celou řadu rolí souvisejících, jak s rovinou vzdělávací, tak výchovnou. Podstatnou náplní pedagogické činnosti je systematický rozvoj klíčových kompetencí žáků a pravidelná komunikace s žáky, jejich zákonnými zástupci, spolupracovníky i širší veřejností. Naši průvodci aktivně vyhledávají příklady dobré didaktické praxe ve snaze co nejefektivněji naplnit cíle vzdělávacího procesu. Nové informace a zkušenosti získávají průvodci samostudiem, ze zpětné vazby od dětí i kolegů. Účastní se seminářů a vzdělávacích akcí. Navazují spolupráci i s jinými školami v České republice. S výběrem nebo i organizací školení a seminářů si pomáhají průvodci navzájem, tyto akce Edisona finančně podporuje. Pedagogický tým dále průběžně prochází interním vzděláváním v rámci školy nebo v rámci další nabídky akreditovaných akcí DVPP v ČR. Týmový duch je podporován pravidelnými poradami, společnými výjezdy, komunitními kruhy i supervizí. Rozvoj vzdělávání průvodců je realizován na základě vyhodnocování potřeb školy i individuálního profesního zájmu pedagogů.

Průvodci se vzdělávají v oblasti moderní didaktiky, respektující výchovy, partnerské komunikace, formativního hodnocení, zlepšují své komunikační dovednosti i schopnost týmové spolupráce. Dle zájmu se zaměřují na relaxační techniky, rozvoj potenciálu, učení zprostředkované zkušeností aj.

Velikost pedagogického sboru, jeho odbornost a další rozvoj odpovídají cílům uvedeným v rámci tohoto dokumentu.

Základní pilíře vzdělávání a dlouhodobé projekty

Chápeme Edisonu jako místo, kde dochází k partnerské spolupráci žáků, průvodců i rodičů. Toto nelze realizovat bez vzájemné důvěry a přátelského klimatu. Neustále usilujeme o vytváření bezpečného prostoru, kde se žáci učí sdílet své nápady týkající se chodu školy, sestavovat pravidla pro vzájemné vztahy a komunikaci v komunitě a řešit konflikty. Naším posláním je poskytovat dětem základní vzdělávání cestou přirozeného a vědomého učení založeného na důvěře, vnitřní motivaci a sebepoznávání.

Realizace poslání Edisony je založena na následujících tezích:

- Efektivní učení vychází ze zkušenosti, je vedené cílem (pokud vidím smysl, dokážu dělat i věci, které mě nebaví) a nejlépe probíhá v situacích reálného života. V nižším

trojročí jde především o činnostní učení a přirozené zkoumání světa. S rostoucí mírou abstrakce přichází schopnost vytvářet zákonitosti a vyšší mentální souvislosti.

- Chyba je přirozenou součástí poznávání světa a východiskem pro další zkušenost. Nikoho nemůžu nic naučit proti jeho vůli. Může se to naučit jedině sám a okolí mu v tom může pomoci.
- Za své učení přebírá úměrně svému věku odpovědnost žák. Edisona mu pro jeho učení vytváří základní podmínky: možnost volby, podnětné a inspirativní prostředí a podporu podle individuálních vzdělávacích potřeb.
- Žáci se učí jak formálním, tak zejména neformálním způsobem během nejrůznějších aktivit souvisejících s chodem školy i mimo ni.
- Při poskytování vzdělávání vhodně využíváme potenciál heterogenní skupiny. Podporujeme tím jednak nesoutěžní prostředí a rozvoj spolupráce – možnost učit se od ostatních, prohlubovat své schopnosti – zároveň vedeme žáky k uvědomění, že každý z nás má jiné přednosti, jiné postoje a jinou životní zkušenost.
- Hodnocení je zaměřeno na procesy, probíhá podporujícím způsobem a respektuje individualitu žáka.
- Lidé, kteří v Edisoně pracují, jsou nositeli hodnot, které škola zprostředkovává dětem.
- Humor je důležitou součástí života, a to i uvnitř školy.

Zaměření dlouhodobých vzdělávacích projektů vhodně doplňuje vzdělávací obsah a vytváří podmínky pro spolupráci napříč školou. S ohledem na charakter projektu (krátkodobé, meziročníkové, celoškolní) podporujeme žáky ve vhodné strategii realizace projektu. Výuku ve škole obohacujeme o výlety a exkurze na zajímavá místa v ČR. Žáci navštěvují divadla, muzea, tvořivé dílny. Dále pořádáme besedy s odborníky podle zájmů a aktuálních potřeb.

Přehled významných akcí Edisony

- adaptační týden – vícedenní pobyt v přírodě spojený s utužováním vztahů;
- práce na statku – pro vybrané ročníky;
- škola v přírodě – pobyt zaměřený zejména na sportovní a přírodovědné aktivity;
- Edisona café – aneb učíme se podnikat: vzájemné setkání rodičů, dětí a průvodců;
- učení o přírodě v přírodě – ve spolupráci s různými ekocentry napříč ČR;
- rozvojové a vzdělávací semináře pro rodiče a širší komunitu;
- kreativní dílny pro žáky a rodiče;
- celoškolní sněmy = Parlament Edisony;
- Pojď se mnou pracovat – příležitost pro rodiče nahlédnout na způsoby práce s žáky;
- Dny otevřených dveří.

Spolupráce školy s rodinou a jinými subjekty

Vnímáme, že prostředí rodiny žáka hraje ve vzdělávání klíčovou roli a uvědomujeme si, že jedním z předpokladů úspěšné edukace žáka je spolupráce s rodiči a zákonnými zástupci. Protože rodina formuje osobnost žáka, jeho hodnoty a postoje od narození, považujeme za nezbytné, aby rodiče dobře rozuměli záměrům a cílům naší školy a aby znali metody a formy práce s žáky. Rodičům proto umožňujeme snadný přístup do školy, podporujeme jejich vzájemné potkávání, po domluvě umožňujeme návštěvu ve výuce. Edisona je zapojena do sítě škol s certifikátem Rodiče vítáni.

INFORMOVANOST RODIČŮ O plánování, průběhu a výsledcích vzdělávání žáků

Vzájemné porozumění a důvěru s rodiči / zákonnými zástupci žáků budujeme na seminářích a na individuálních schůzkách již před přijetím žáka do Edisony. Po přijetí žáka jsou rodiče o

průběhu vzdělávání informování průběžně. Dvakrát ročně se koná konzultační setkání „průvodce – žák – rodič“, tzv. konference zaměřená na individuální pokrok žáka a hodnocení kompetencí. O svých dětech – žácích Edisony – se rodiče dále mohou informovat během školního roku při osobním setkáním, telefonickou nebo emailovou cestou. K posílení informovanosti rodičů o dění ve škole využíváme sdílení fotografií (Google album) ze školního života na společném úložišti. Významným komunikačním nástrojem je také Edookit – školní informační systém, kde je k dispozici i školní kalendář s plánovanými akcemi, a dále mobilní aplikace WhatsApp.

O dění ve škole jsou rodiče informováni také prostřednictvím měsíčního shrnutí tzv. Vlákna, které zpracovává hlavní průvodce každého trojročí. Setkání průvodců s rodiči probíhá též v podobě organizačních schůzek před většími školními akcemi (adaptačním výjezdem, školou v přírodě apod.). Konzultace s vedením školy jsou možné po předchozí dohodě neustále.

Dále pro rodiče Edisona pořádá nebo zprostředkovává různé workshopy či semináře se záměrem sdílet a předávat principy, cíle a strategie, kterými je naplňujeme (nenásilná komunikace, respektující přístupy, práce s emocemi, komunitní kruh apod.).

Školská rada

Ve škole je zřízena školská rada s rovnoměrným tripartitním zastoupením zástupců zřizovatele, průvodců a zákonných zástupců nezletilých žáků školy.

Školní parlament

V souladu s filozofií Edisony a s principy demokracie jsme v Edisoně ustanovili devítičlenný školní parlament, jehož prostřednictvím se žáci aktivně spolupodílejí na řízení některých oblastí chodu školy. Tím dochází k posílení vnitřní motivace a v důsledku k přijetí osobní zodpovědnosti k pravidlům a povinnostem. Do školního parlamentu jsou voleni zástupci z každého trojročí, jeho členem je hlavní vychovatel družiny a vždy jeden z průvodců z I. a II. trojročí. Setkání školního parlamentu probíhá dle potřeby – minimálně 1x měsíčně a probírají se na něm postupně všechny zaznamenané body k řešení. Rozhodnutí jsou přijímána na základě hlasování, všechny hlasy mají stejnou váhu.

Spolupracující instituce

Edisona je nová a rozvíjející se škola – snažíme se zvát svět do školy a pouštět školu do světa. Do školy zveme zajímavé hosty, chodíme na návštěvy do neziskových organizací, firem, kulturních a vzdělávacích institucí. Za tímto účelem se škola snaží navazovat a rozvíjet vztahy s místními i mezinárodními institucemi. Cílem je postupně rozšiřovat nabídku vzdělávacích možností pro žáky, průvodce i rodiče.

Charakteristika ŠVP

Zaměření školy

Výchozí myšlenky a předpoklady

Při tvorbě školního vzdělávacího programu Edisony jsme se inspirovali soudobými poznatky z oblasti pedagogiky, vývojem ve světě práce i dynamickými změnami v oblasti potřeb žáka. V souladu s pedagogickými východisky Rámcového vzdělávacího programu a strategickými cíli vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ se zaměřujeme na praktické uvedení metod konstruktivismu, konektivismu a humanistického přístupu ke vzdělávání. Konstruktivistické postupy učení se opírají o „strukturování poznání a aktivitu učícího se subjektu ve vytváření

nových znalostí“, důraz je kladen na vlastní zkoumání, objevování a logické uvažování (Mareš, 2013, s. 191, 192). Konektivismus, rozvinutý na počátku 21. století, se vyznačuje velkým důrazem na aktivního jednotlivce, sebeřízené učení a úlohu informačních technologií. Na rozdíl od čistě individualistického přístupu dovoluje pohlížet na vzdělávání jako na „vlastnost sítě přesahující rámec jednotlivce“ a učení pojímá jako „vědomě tvořivý proces“ (Brdička, 2003). Podobně jako Pelikán (2002) chápeme výchovně – vzdělávací proces jako cílevědomé a záměrné vytváření podmínek pro optimální rozvoj osobnosti jedince, přičemž vycházíme z přesvědčení, že žák je veden vnitřní motivací k poznávání a učení, a pro svůj rozvoj potřebuje svobodu rozhodování.

Obecně lze říct, že žijeme v době „bezprecedentních sociálních, kulturních a environmentálních změn“. Nová generace žáků je generací internetu, moderních technologií a globalizace. K tomu je nutné připojit fakt, že mají velmi rozdílné potřeby a životní nároky (dokument Hlavní směry vzdělávací politiky ČR do roku 2030+). Díky turbulentním změnám současné doby je nezbytné, aby se vzdělávání stalo celoživotním procesem. Mladí lidé potřebují umět uplatnit poznatky, hodnoty a postoje získané ve škole v praktickém životě. Zároveň trendy v oblasti práce směřují k důležitosti sociálních dovedností, rozvoji kreativity, vědomí sebe sama, k sebeřízení, k flexibilitě, k virtualitě a k práci jako radosti a součásti vnitřního štěstí (OECD, 2019). Z těchto předpokladů jsme vycházeli při formulaci hodnot.

Základní hodnoty a principy Edisony

Na žáky nahlížíme jako na zvědavé, aktivní a logicky myslící bytosti, kteří chtějí zkoumat a poznávat svět. Úkolem průvodců je zejména podpořit žáky na této cestě, přinášet inspiraci a vytvářet takové podmínky, které zvědavost nadále podněcují. Stavíme na následujících hodnotách a principech:

Hodnoty:

- **Důvěra:** Máme důvěru v žáky, přistupujeme k nim jako k rovnocenným partnerům a vzájemně se obohacujeme.
- **Svoboda a odpovědnost:** Vedeme žáky k uvědomění provázanosti mezi svobodou a odpovědností, postupně je učíme dělat svobodná rozhodnutí a nést následky.
- **Smysluplnost učení:** Žáci poznávají svět v souvislostech. Vycházíme z jejich vnitřního zájmu a zprostředkovanou zkušeností rozvíjíme dovednosti potřebné pro život v moderní společnosti.

Principy:

- **Bezpečí:** Chápeme ve smyslu vytvoření vztahů založených na respektu, důvěře a otevřené komunikaci. Práce s emocemi a rozvoj sociálních dovedností tvoří důležitou součást výuky. Učíme se otevřeně a ohleduplně vymezovat hranice, vyjadřovat své potřeby a naslouchat druhým. V bezpečném prostředí není prostor pro přetvářku, zastrasování ani výsměch.
- **Inspirativní prostředí a vytváření příležitostí:** Věříme, že připravené prostředí podněcuje touhu zkoumat a hledat. Ukazujeme svět v souvislostech a v situacích reálného života.
- **Hra a pohyb:** Umět si hrát považujeme za důležitou schopnost po celý život. Hra, podobně jako pohyb, vnáší do činností lehkost a radost, vede k rozvoji tvořivosti.
- **Spolubytí a spolupráce:** Žáci spoluutvářejí prostředí školy, učí se pracovat v týmu a společně řešit konflikty a náročné situace.
- **Opravdový učitel:** Je správným průvodcem žáka na jeho cestě za vzděláním. Naši průvodci jsou pedagogové, kteří na sobě neustále pracují a rozvíjí se. Podporujeme individualitu a zároveň usilujeme o sdílení inspirace v rámci týmu. Proto věnujeme

dostatek času společnému rozvoji a tzv. měkkým dovednostem: nenásilné komunikaci, práci v konfliktu a se stresem atd.

- **Zapojení rodičů:** Partnerský přístup při spolupráci s rodiči vnímáme jako nezbytný předpoklad dobře fungující výchovy dětí.

Cíle vzdělávání a strategie k jejich dosažení

V dokumentu Hlavní směry vzdělávací politiky ČR do roku 2030+(2020) je kladen mimořádný důraz na potřebu zaměřit výuku více na rozvoj kompetencí a gramotností. S tímto postojem se ztotožňujeme, čemuž odpovídají i cíle vzdělávání, o jejichž naplnění v Edisoně usilujeme.

A. Primární cíl

Poznat a udržet si sebe sama

Porozumět sobě samému považujeme za základ vyzrálé osobnosti, výchozí předpoklad pro spokojený život a celoživotní schopnost se učit. Vedeme žáky k rozvíjení pozitivního vztahu k sobě a vytváříme takové prostředí, kde se mohou autenticky vyjádřit a projevit emoce. Učíme je zvládat to, co je v životě blokuje, pracovat se strachem a nejistotou. Učíme je uplatňovat svá práva a zároveň přijmout odpovědnost za své jednání a rozhodnutí. Vytváříme příležitosti, aby mohli zažívat úspěch a radost. Zachovat autenticitu žáka a vést ho k rozvoji jeho talentů vnímáme jako klíčové.

B. Další cíle

Rozvíjet empatii a dobré vztahy

U žáků se zaměřujeme na zvládání a pochopení vlastních emocí, na rozvoj empatie, tolerance a ohleduplnosti k druhým lidem. Věkově smíšené třídy přirozeně vytvářejí situace, kdy u žáků rozvíjíme schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy i neúspěchy vlastní i druhých. Podporujeme schopnost posoudit vlastní práci, přijímat a dávat zpětnou vazbu. Rozvoj sociálních dovedností tvoří podstatnou součást každodenní praxe. V rámci podpory dobrého klimatu realizuje škola celoškolní projekty a výjezdové akce.

Vést k porozumění našemu světu a pružně reagovat na změny

Svět je stále "rychlejší" a komplexnější. Jsme nuceni se často a rychle rozhodovat a reagovat na vzniklé situace. Myslíme si, že je dnes důležitější než kdy jindy porozumět planetě, na které žijeme a přírodě, která nás obklopuje. Chápat její trendy a potřeby a věnovat se globálním problémům. Proto vedeme žáky k citlivému vztahu k přírodě a učíme žáky žít dle ekologických a environmentálních principů: zejména chápat člověka jako součást přírody a vyššího celku. Žáci potřebují porozumět tomu, jak funguje současná společnost, z jakých vychází přesvědčení a jak se v ní orientovat a realizovat. Zároveň je nezbytné naučit je přijímat změny jako součást doby a být schopen hledat různé možnosti jak na ně efektivně reagovat.

Ovládat strategie učení a učit se pracovat s myslí

Učení chápeme jako přirozenou součást života, stejně tak chybu jako běžnou součást procesu učení. Naším úsilím je podněcovat žáka tak, aby si osvojil vhodné strategie učení a zachoval si vnitřní motivaci pro celoživotní učení. Průvodce provází žáka na cestě za poznáním, hledá nejvhodnější metody pro každého žáka v konkrétních oblastech a tím u něj vytváří představy o různých učebních strategiích. Směřujeme k tomu, aby žáci dělali správné věci ne proto, že jim to někdo nařizuje, ale proto, že jim to dává smysl a vedeme je k samostatnosti (schopnosti pracovat i bez dohledu dospělého). V dynamickém prostředí dnešního světa je přitom důležité, abychom se dokázali uklidnit, uvolnit, vyčistit mysl a

soustředit se na přítomnost. Proto do procesu učení zařazujeme i relaxační techniky (dechové, pohybové) a techniky podporující soustředění.

Rozvíjet kritické myšlení a kreativitu

Podporujeme žáky ve schopnosti vyhodnocovat a ověřovat informace a v rozpoznání manipulace. Kreativitu vnímáme ve své komplexnosti v různých situacích – ať už při samotné tvorbě, tak například ve schopnosti přijít s originálním řešením problému, umět si poradit ve složité situaci apod. Vytváříme dostatek příležitostí a prostoru k jejímu rozvoji.

Na cestě k dosažení uvedených cílů se opíráme zejména o tyto metody:

- konstruktivistická didaktika,
- učení zprostředkované zkušeností – Feuersteinova metoda,
- Hejného matematika, badatelsky orientovaná výuka a přírodní pedagogika spojená s učením venku,
- připravené prostředí s podnětným smyslovým materiálem,
- projektová výuka a "velké otázky": otevřené otázky, které inspirují žáky k přemýšlení a které jsou zároveň pro žáky dostatečně složité nebo cíleně široce pojaté, aby cesta k nalezení odpovědi nebyla příliš jednoduchá,
- relaxační techniky,
- podpora přirozené autonomie žáků s postupným přebíráním odpovědnosti za svůj vzdělávací proces (formativní přístup),
- vlastní učební plán, individuální přístup a personalizovaná zpětná vazba.

Výchovné a vzdělávací strategie (VVS)

Kompetence k učení

- žáky vzděláváme ve věkově heterogenních třídách,
- výuka probíhá ve výukových blocích, je propojená tematicky do smysluplných celků, tudíž se neztrácí kontext,
- dochází ke střídání aktivit – kooperativní formy, práce s pomůckami, experimentální výuka, kreativní činnosti, hra i pohyb,
- chyba je vnímána jako přirozená součást poznávání,
- pedagog má roli průvodce nikoliv pouze nositele obsahu,
- důraz klademe na rozvoj sebepoznání,
- vedeme žáky úměrně k věku a jejich schopnostem přejímat odpovědnost za své vzdělávání,
- ponecháváme žákům možnost volby z daných možností ve vhodném kontextu,
- vedeme žáky k sebehodnocení a schopnosti dát a přijímat formativní zpětnou vazbu,
- do výukových bloků zařazujeme relaxační techniky pro zklidnění mysli.

Kompetence k řešení problémů

- žáci se vzdělávají ve věkově heterogenních třídách,
- chyba je vnímána jako přirozená součást poznávání,
- vycházíme z postojů a postupů nenásilné komunikace,
- využíváme různé metody znázornění situace a vztahů mezi jejími účastníky,
- vedeme žáky k vytrvalosti,
- necháme žáky posoudit funkčnost jím navrženého řešení,
- vedeme žáky k záznamu osvědčeného postupu, aby jej v budoucnu mohl uplatnit znovu,

- o dáváme žákům důvěru a odpovědnost a necháváme dopadnout přirozené důsledky jejich rozhodnutí,
- o podporujeme autonomii žáků a vyjadřování vlastního názoru,
- o ve výuce uplatňujeme heuristické metody vycházející z vnitřní motivace žáků.

Kompetence komunikativní

- o žáci se potkávají a sdělují si své potřeby na komunitním kruhu,
- o jsou vedeni k asertivní a nenásilné komunikaci za pomoci průvodce nebo starších žáků,
- o jsou zapojováni do diskuze a vedeni k respektování pravidel,
- o vytváříme prostor pro široké sdílení názorů a naslouchání druhým,
- o podporujeme spolupráci mladších a starších žáků,
- o vedeme žáky k vyhledávání informací z různých zdrojů a k jejich kritickému zpracování,
- o učíme žáky dávat a přijímat zpětnou vazbu, vedeme je k sebehodnocení.

Kompetence sociální a personální

- o soustavně usilujeme o vytváření bezpečného klimatu a přátelské atmosféry,
- o žáci pracují společně ve školním Parlamentu a jsou nositeli mnoha rozhodnutí v otázkách společných prostor,
- o konflikty považujeme za přirozenou součást vztahů a učíme se z nich čerpat zkušenosti pro další růst,
- o respektujeme individualitu žáků, ke stejnému vedeme i žáky
- o podporujeme spolupráci žáků ve věkově smíšených skupinách i napříč ročníky,
- o učíme žáky říct si o pomoc a také pomoci druhým,
- o individualizovaným vzděláváním umožňujeme dětem objevit a rozvíjet své talenty,
- o učíme žáky ocenit úspěch svůj i cizí,
- o vedeme žáky k osobní zodpovědnosti

Kompetence občanské

- o společně s žáky vytváříme a zpětně vyhodnocujeme nastavená pravidla,
- o žáci se spolupodílí na chodu školy,
- o zaměřujeme se na prevenci sociálně patologických jevů, vytváříme zdravé a bezpečné prostředí,
- o vzbuzujeme u dětí zájem o dění ve společnosti, přinášíme aktuální otázky,
- o přímo ve škole řešíme environmentální otázky a rozvíjíme společenskou odpovědnost,
- o do výuky zveme externí odborníky a podnikáme různé exkurze,
- o dbáme na zásady fair play,
- o umožňujeme dětem sebevyjádření v různých oblastech.

Kompetence pracovní

- o žáci se podílí na chodu školy – pracují na zahradě, starají se o zvířata, záhonky na zahradě, květiny ve třídách, pečují o prostředí uvnitř i vně budovy,
- o zapojujeme je do přípravy a organizace školních akcí a programu,
- o seznamujeme je s různými pracovními postupy,
- o vedeme žáky k dodržování předem domluvených pravidel a postupů,
- o učíme je dodržovat stanovené termíny a plánovat rozvržení pracovních činností,
- o učíme žáky reagovat na změny a přizpůsobit se novým pracovním podmínkám,
- o nabízíme různorodé formy a způsoby práce,
- o cíleně rozvíjíme finanční gramotnost žáků,

- o podporujeme žáky v tom, aby vybrané projekty realizovali jako podnikatelské záměry, rozvíjíme jejich podnikatelské myšlení.

Kompetence digitální

- o ve výuce využíváme digitální zařízení a vedeme žáky k jejich smysluplnému používání,
- o spolupracujeme s externími odborníky v oblasti bezpečného chování na internetu a užívání digitálních technologií,
- o učíme žáky pracovat s digitálním obsahem: získání, vyhledávání, ověřování pravosti, citace zdroje, správa a sdílení dat,
- o ve vyšších ročnících umožňujeme individuální vzdělávání v prostředí Google Classroom,
- o pěstujeme u žáků přístup k informačním technologiím ve smyslu "Dobrý sluha, ale zlý pán".

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Pro edukaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i žáků sociálně znevýhodněných Edisona uplatňuje principy individualizovaného přístupu společně s širokým spektrem podpůrných opatření orientující se na rozvoj v oblasti personální, vzdělávací a materiálního zabezpečení všech žáků.

Prostředí Edisony je nastaveno tak, aby se žáci učili toleranci, spolupráci, vzájemnému pochopení, pomoci a rasové snášenlivosti. Dosahujeme toho prostřednictvím vytváření vztahů založených na respektu, důvěře, otevřené komunikaci a naslouchání. Partnerský přístup uplatňujeme i při spolupráci s rodiči žáků, kteří společně s průvodcem a žákem tvoří tým aktivně participující na rozvoji a vzdělávání žáka. Klademe důraz na realizaci podnětného vzdělávacího prostředí s ohledem na věk a individualitu všech žáků. Výukový prostor ve třídách je rozdělen do zón podporujících individuální práci a respektujících pracovní tempo každého žáka.

Na podpoře vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP) se podílí v naší škole celý tým – průvodci, asistenti pedagoga, školní psycholog, sociální pedagog, metodik prevence a výchovný poradce.

Jestliže průvodce vysleduje u žáka projevy, které by mohly být způsobeny specifickou poruchou učení nebo jiným zdravotním či sociálním handicapem, informuje o svém zjištění zákonné zástupce žáka a společně s nimi hledá další cesty individualizace výuky, podpory samostatnosti a aktivního zapojení žáka do vzdělávání.

Za účelem naplnění vzdělávacích možností a uplatnění práv ke vzdělávání žáků s SVP využíváme podpůrná opatření odpovídající jejich zdravotnímu stavu, individuálním potřebám, kulturnímu prostředí a ostatním životním podmínkám. V případě kompenzace mírných obtíží vypracuje škola ve spolupráci s pracovníky školského poradenského zařízení (dále jen ŠPZ) plán pedagogické podpory, jehož podkladem je ŠVP. Realizaci plánu se snažíme o vyrovnání podmínek ke vzdělávání, a to především v podobě úpravy metod, didaktických postupů, organizace obsahu vzdělávání a kritérií hodnocení žáka. Žák a jeho zákonní zástupci jsou s plánem seznámeni. Po třech měsících dochází ke zhodnocení fungování plánu a případné aktualizaci dle vývoje speciálních potřeb žáka.

Nejsou-li výše uvedená podpůrná opatření prvního stupně úspěšná, žádáme zákonné zástupce o souhlas s vyšetřením žáka v PPP (Pedagogicko-psychologická poradna). Na základě doporučení z PPP, vyplývajících z vyšetření žáka, lze uplatnit podpůrná opatření druhého až pátého stupně. Na žádost rodičů pak škola vypracuje na podkladě diagnostických závěrů z vyšetření individuální vzdělávací plán (IVP). S poskytnutými údaji zacházíme jako s

důvěrnými. IVP je vypracován zpravidla na jeden rok a upravován dle potřeb daného žáka. Jeho realizace musí být schválená informovaným souhlasem zákonného zástupce.

Na doporučení PPP je v rámci podpůrných opatření možné upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah.

V posledních letech narůstá ve společnosti počet dětí, které se s rodiči přistěhují z jiné země a neovládají český jazyk (žáci s OMJ). Těmto dětem vyjdeme vstříc a po integraci do třídních kolektivů jim může být nabídnuto doučování. Východiskem pro interakci a přístup vyučujících k jejich edukaci jsou jejich individuální potřeby. Průvodci tolerují jejich výsledky nejen v českém jazyce, ale i v ostatních předmětech. Dále pak poskytují zpětnou vazbu společně s úpravou hodnotících kritérií umožňující dosažení osobního pokroku. Zohledňují úroveň jazyka při stanovení cílů a metod ve výuce. V neposlední řadě přispívají k podpoře sociokulturní adaptace a překonání jazykové bariéry.

Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Mimořádně nadaného žáka můžeme definovat jako žáka, „jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech“ (Vyhláška MŠMT ČR č. 27/2016 Sb.).

Nadání je v Edisoně vnímáno jako vrozený potenciál k dosahování vynikajících výsledků (Gagné, 2005), jenž může být ovlivněn výchovou a vzděláváním (Ericssona a Charnesse, 1994).

V případě, že učitel identifikuje u žáka projevy mimořádného nadání, informuje o tom zákonného zástupce a společně s nimi a případně dalšími odborníky (školní psycholog, pedagogicko – psychologická poradna či speciálně pedagogické centrum) hledají optimální cesty pro další vzdělávání. Hledá spolu s žákem centra jeho zájmů, pomáhá mu rozvíjet jeho silné stránky. Žák má šanci objevit a uvědomit si, kam jej jeho schopnosti a talent táhnou. Prohlubuje své kompetence v různých oblastech a uvědomuje si, v čem je dobrý.

Při strukturování výuky vycházíme z toho, že mimořádně nadaný žák má své specifické vzdělávací potřeby, které je možné v maximální míře reflektovat a podle nich uzpůsobit výuku.

Toto uzpůsobení realizujeme například v podobě rozšíření, prohloubení a obohacení vzdělávacího plánu (Lazníbatová, 2007). Nadaný žák, tak postupuje ve výuce stejným tempem jako jeho spolužáci. Ve srovnání s nimi se mu však dostává vzhledu do širších souvislostí, který umožňuje komplexní pochopení probírané látky (Jurášková, 2006). Snažíme se tím o podporu zvědavosti a uspokojení poznávacích potřeb mimořádně nadaných žáků a rovněž vytvoření podmínek pro výchovu a vzdělávání „nadaných v podmínkách bližších reálnému sociálnímu prostředí“ (Hříbková, 2009, s. 185). Je zde kladen důraz na propojení úloh se situacemi z reálného života za účelem efektivnějšího osvojení a aplikace poznatků. Obohacení vyučovacího procesu spočívá v integraci individuálních žákovských projektů a skupinových aktivit orientovaných na vyhledávání informací za účelem zapojení všech žáků (Clark, 2013).

V rámci pedagogické podpory rovněž umožňujeme těmto žákům i spolupráci s externími specialisty v oblasti žákova nadání.

Vzhledem k tomu, že v Edisoně je vzdělávací program koncipován ve formě trojročí, je možné, aby nadaný žák navštěvoval výuku určenou starším žákům a byl tak v probíraném

učivu v předstihu dle jeho individuálních potřeb a preferencí. Současně se však vzdělává svými vrstevníky, a tudíž nedochází k sociální či emocionální deprivaci.

Mimořádně nadaným žákům, rovněž jako žákům s SVP, umožňujeme sestavení IVP. Individualizovaný přístup v edukaci těchto žáků je také podpořen nižším počtem žáků ve výuce společně s přítomností dvou průvodců. Žák tak má více prostoru pro vyjádření či pozornost ze strany pedagogů. O rozvoj potenciálu a motivace mimořádně nadaného žáka ke vzdělávání se snažíme také v podobě zadávání dlouhodobých projektů. Žák si pro zpracování vybere preferované téma, určuje si míru časové náročnosti a hloubky zaujetí tématem.

Individualizace je u nás patrná i v průběhu hodnocení výsledků žákovské činnosti. Každému žákovi je poskytována individuální zpětná vazba orientovaná primárně na průběh činnosti.

Přestože škola svým individualizovaným pojetím vzdělávání nabízí uplatnění pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky mimořádně nadané, není jejím záměrem poskytovat vzdělání výhradně těmto dětem. Naopak, rádi bychom vytvořili přirozené prostředí, jehož součástí může být každý. Ke všem dětem přistupujeme individuálně, vnímáme vzdělávací potřeby každého zvlášť.

Začlenění průřezových témat

Jednotlivé tematické okruhy průřezových témat jsou v Edisoně začleňovány buď do vyučovacích předmětů Jazyk a komunikace (JaK), Kultura a společnost (KaS), Příroda, věda, technika (PVT), dále do různých realizovaných projektů (PROJ) nebo do výjezdů mimo školu (EXIT). Některá průřezová témata jsou integrována skrze všechny vzdělávací oblasti v rámci konceptu EDIKA. Přehledně jejich začlenění shrnuje následující tabulka.

Průřezové téma	Tematický okruh	1. stupeň	2. stupeň
<i>Osobnostní a sociální výchova</i>	Rozvoj schopností poznávání	EDIKA / EXIT / PVT	EDIKA / EXIT / PVT
	Sebepoznání a sebepojetí	EDIKA / EXIT	EDIKA / EXIT
	Seberegulace a sebeorganizace	KaS / PROJ / EDIKA	KaS / PROJ / EDIKA
	Psychohygiena	EDIKA / EXIT	EDIKA / EXIT
	Kreativita	EDIKA / PROJ	EDIKA / PROJ
	Poznávání lidí	EDIKA / EXIT	EDIKA / EXIT
	Mezilidské vztahy	EDIKA / EXIT / PROJ	EDIKA / EXIT / PROJ
	Komunikace	EDIKA / EXIT / JaK	EDIKA / EXIT / JaK
	Kooperace a kompetice	PROJ / JaK / PVT	PROJ/ JaK / PVT
	Řešení problémů a rozhodování	EDIKA / EXIT / PVT	EDIKA / EXIT/ PVT
	Hodnoty, postoje, etika v praxi	EDIKA / EXIT	EDIKA / EXIT
<i>Výchova demokratického občana</i>	Občanská společnost a škola	KaS / EDIKA	KaS / EDIKA
	Občan, společnost a stát	Jak / KaS	Jak / KaS
	Formy participace občanů v politice	KaS / EDIKA	KaS / EDIKA
	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	KaS / EDIKA / PROJ	KaS / EDIKA / PROJ

<i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</i>	Evropa a svět nás zajímá	KaS / PROJ	KaS / PROJ
	Objevujeme Evropu a svět	KaS / PROJ	KaS / PROJ
	Jsme Evropané	KaS / PROJ	KaS / PROJ
<i>Multikulturní výchova</i>	Kulturní difference	KaS / EDIKA	KaS / EDIKA
	Lidské vztahy	KaS / EDIKA	KaS / EDIKA
	Etnický původ	Jak / KaS	Jak / KaS
	Multikulturalita	Jak / KaS	Jak / KaS
	Princip sociálního smíru a solidarity	KaS / EDIKA	KaS / EDIKA
<i>Environmentální výchova</i>	Ekosystémy	PVT / PROJ / EDIKA	PVT / PROJ / EDIKA
	Základní podmínky života	KaS / EDIKA	KaS / EDIKA
	Lidské aktivity a problémy ŽP	PVT / PROJ / EDIKA	PVT / PROJ / EDIKA
	Vztah člověka k prostředí	PVT / EDIKA	PVT / EDIKA
<i>Mediální výchova</i>	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	JaK / KaS / PROJ	JaK / KaS / PROJ
	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	KaS / EDIKA	KaS / EDIKA
	Stavba mediálních sdělení	JaK / KaS	JaK / KaS
	Vnímání autora mediálních sdělení	KaS / EDIKA	KaS / EDIKA
	Fungování a vliv médií ve společnosti	KaS / EDIKA	KaS / EDIKA
	Tvorba mediálního sdělení	JaK / EDIKA	JaK / EDIKA
	Práce v realizačním týmu	EDIKA / PROJ	EDIKA / PROJ

Během školního roku v Edisoně realizujeme s žáky alespoň tři větší projekty. Jejich tematické zaměření se liší podle potřeb a zájmu žáků a vychází i z aktuálně řešených témat ve škole. Proto není možné je staticky připojit ke konkrétnímu průřezovému tématu.

Začleňováním průřezových témat vedeme žáky především k posilování:

- schopnosti vhledu – vnímání problematiky z celkového úhlu pohledu,
- vzájemné spolupráce, přijímání různých rolí,
- poznávání a schopnosti volit vhodnou strategii učení,
- kreativity v širokém slova smyslu,
- tzv. flow – ponoření se plně do činnosti,
- vnímání společenských jevů, orientace v pluralitní společnosti,
- respektu k odlišným názorům a jinakosti,
- environmentálního citění a odpovědnosti za stav životního prostředí,
- chápání člověka jako součást vyššího celku,
- vědomí sama sebe, sebereflexe
- využívání mediálních nástrojů, digitálních technologií a mnoho dalšího.

Školní učební plán

Legenda k učebnímu plánu a vysvětlení struktury

Se záměrem co nejvíce zachovat a ukazovat dětem při učení souvislosti jsme integrovali vzdělávací obsah více vzdělávacích oborů do našeho vlastního předmětu EDIKA, zaměřeného na rozvoj klíčových kompetencí. Edika je tedy integrovaný předmět, který je praktikován jednak samostatně se zaměřením na průřezová témata a s cílem rozvíjet klíčové kompetence, jednak v rámci tří školních předmětů. Těmi jsou: Jazyk a komunikace (JaK), Kultura a společnost (KaS), Příroda, věda, technika (PVT).

Učební plán na prvním stupni

UČEBNÍ PLÁN PRO 1. STUPEŇ							
Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět				Celková dotace na vzdělávací obor	Minimální časová dotace dle RVP ZV
		JaK	KaS	PVT	EDIK A		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	27	6		4	37	33
	Cizí jazyk	9			2	11	9
Matematika a její aplikace		4		16	1	21	20
Informatika		2			2	4	2
Člověk a jeho svět		3	4	4	2	13	11
Umění a kultura	Hudební výchova		6		1	7	12
	Výtvarná výchova		6		1	7	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova		10		1	11	10
Člověk a svět práce			4	1	2	7	5
Z toho disponibilní časová dotace		8	3	5			16
Celková časová dotace na předmět		53	39	26		118	118

PŘEHLED ČASOVÉ DOTACE PO ROČNÍCÍCH NA 1.STUPNI							
Vyučovací předmět	Vzdělávací obor	Ročník					Celková dotace na předmět
		1.	2.	3.	4.	5.	

Jazyk a komunikace	Český jazyk a literatura	6	6	5	5	5	27
	Anglický jazyk	1	2	2	2	2	9
	Matematika			2	1	1	4
	Informatika				1	1	2
	Člověk a jeho svět	1	1	1			3
Počet hodin v ročníku		8	9	10	9	9	45
Kultura a společnost	Český jazyk a literatura	1	1	1	1	2	6
	Člověk a jeho svět		1	1	1	1	4
	Hudební výchova	1	1	2	1	1	6
	Výtvarná výchova	2	1	1	1	1	6
	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
	Člověk a svět práce	1		1	1	1	4
Počet hodin v ročníku		7	6	8	7	8	36
Příroda, věda, technika	Matematika	4	3	3	3	3	16
	Člověk a jeho svět		1	1	1	1	4
	Člověk a svět práce				1		1
Počet hodin v ročníku		4	4	4	5	4	21
EDIKA	Anglický jazyk			1	1	1	3
	Dramatická výchova a pohybová výchova	1	1				2
	Etická výchova	1	1	1	1	1	5
	Rozvoj kompetencí napříč předměty	1	1	1	1	2	6
Počet hodin v ročníku		3	3	3	3	4	16
Počet hodin v ročníku celkem		22	22	25	24	25	118

Učební plán na druhém stupni

UČEBNÍ PLÁN PRO 2. STUPEŇ						
Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět				Celková dotace na vzdělávací obor
		JaK	KaS	PVT	EDIKA	
						Minimální časová dotace dle RVP ZV

Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	7	8		2	17	15
	Cizí jazyk	12			4	16	12
	Další cizí jazyk	6				6	6
Matematika a její aplikace		4		11	2	17	15
Informatika		3		1	1	5	4
Člověk a společnost	Dějepis		5		1	6	10
	Výchova k občanství	2	3		1	6	
Člověk a příroda	Fyzika			6	2	8	20
	Chemie			4		4	
	Přírodopis			5	2	7	
	Zeměpis	1	2	2	1	6	
Umění a kultura	Hudební výchova		4			4	9
	Výtvarná výchova		5			5	
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví			2		2	10
	Tělesná výchova		8		2	10	
Člověk a svět práce		1	1	1		3	3
Z toho disponibilní časová dotace		7	5	6			18
Celková časová dotace na předmět		43	41	38		122	122

PŘEHLED ČASOVÉ DOTACE PO ROČNÍCÍCH NA 2.STUPNI						
Vyučovací předmět	Vzdělávací obor	Ročník				Celková dotace na předmět
		6.	7.	8.	9.	
Jazyk a komunikace	Český jazyk	2	2	1	2	7
	Anglický jazyk	3	3	3	3	12
	Německý jazyk		2	2	2	6
	Matematika	1	1	1	1	4

	Informatika	1	1	1		3
	Výchova k občanství			1	1	2
	Zeměpis			1		1
	Člověk a svět práce				1	1
Počet hodin v ročníku		7	9	10	10	36
Kultura a společnost	Literatura	2	2	2	2	8
	Dějepis	2	1	1	1	5
	Výchova k občanství		1	1	1	3
	Zeměpis	1	1			2
	Hudební výchova	1	1	1	1	4
	Výtvarná výchova	2	1	1	1	5
	Tělesná výchova	2	2	2	2	8
	Člověk a svět práce				1	1
Počet hodin v ročníku		10	9	8	9	36
Příroda, věda, technika	Matematika	3	3	3	2	11
	Informatika				1	1
	Fyzika	1	2	2	1	6
	Chemie		1	1	2	4
	Přírodopis	2	1	1	1	5
	Zeměpis		1	1		2
	Výchova ke zdraví	1		1		2
	Člověk a svět práce				1	1
Počet hodin v ročníku		7	8	9	8	32
EDIKA	Anglický jazyk	1	1	1	1	4
	Dramatická výchova a relaxace	1	1	1	1	4
	Etická výchova	1	1	1	1	4
	Rozvoj kompetencí napříč předměty	1	1	2	2	6
Počet hodin v ročníku		4	4	5	5	18
Počet hodin v ročníku celkem		28	30	32	32	122

POZNÁMKY KE ŠKOLNÍMU UČEBNÍMU PLÁNU

Anglický jazyk je vyučován od 1. ročníku a další cizí jazyk od 7. ročníku.

Výuka tělesné výchovy je realizována za příznivého počasí také venku.

Výuka plavání v 2021/22 neprobíhá. Bude probíhat od 9/22

Učební osnovy

V souladu s doporučením RVP ZV jsou učební osnovy rozpracované ve formě očekávaných školních výstupů a učiva. „Vymezují předpokládanou způsobilost žáků využívat osvojené učivo v praktických situacích a v běžném životě na konci 5. a 9. ročníku (RVP ZV).“ Z tohoto důvodu a s ohledem na filozofii školy je vzdělávací obsah integrován do více vzdělávacích oborů a ve většině případů se neváže k jednomu konkrétnímu ročníku. Prosazujeme osvojování učiva v tzv. spirále – žáci se se stejnými tématy setkávají několikrát v průběhu školní docházky, ale s postupem do vyšších ročníků dochází k prohlubování učiva nebo k nahlédnutí tématu z jiného úhlu pohledu.

Jazyk a komunikace (JaK)

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Jazyk a Komunikace je vyučován ve všech ročnících prvního i druhého stupně. Jedná se o integrovaný předmět, který na prvním stupni propojuje výstupy vzdělávacích oborů Český jazyk a literatura, Anglický jazyk, Matematika a její aplikace, Informatika a Člověk a svět práce a na druhém stupni oborů Český jazyk, Anglický jazyk, Německý jazyk, Informatika, Výchova k občanství, Zeměpis a Člověk a svět práce. Svým pojetím a propojením vzdělávacích obsahů skrze velká témata a projekty umožňuje výchovně vzdělávací proces v předmětu JaK komplexní rozvoj žákovo komunikačních dovedností a odstraňování jazykových a komunikačních bariér.

Předmět JaK je zařazen v rozsahu 8 hodin v 1. ročníku, 9 hodin ve 2. ročníku, 10 hodin ve 3. ročníku a 9 hodin ve 4. a 5. ročníku, 7 hodin v 6. ročníku, 9 hodin v 7. ročníku a 10 hodin v 8. a 9. ročníku. Výuka anglického jazyka je zařazena již od 1. ročníku, další cizí jazyk je vyučován od 7. ročníku.

Předmět je realizován v kmenových třídách, odborných učebnách, v dalších prostorách školy i ve specializovaných institucích mimo školu (knihovny, muzea, galerie apod.) nebo v rámci školních výjezdů. Žáci mohou být rozdělováni do různých věkově smíšených heterogenních skupin, skupin dle pokročilosti nebo pracovat zcela samostatně.

Předmětem se prolínají různá průřezová témata, jejichž bližší specifikace je uvedena v tabulce učební osnovy.

Očekávané výstupy v předmětu JaK jsou naplňovány rozmanitými vyučovacími metodami a formami, jejichž primárním předpokladem je vytvoření bezpečného a inspirativního prostředí. V prvním období je výuka zaměřena na rozvoj čtení a psaní, čtenářské gramotnosti, psaného a mluveného projevu a rozvoji nenásilné komunikace. V druhém období směřuje k rozšiřování slovní zásoby, schopnosti vnímání souvislostí a ovládnutí nástrojů pro vyjadřování mluvenou, písemnou i elektronickou formou. Obsahy vzdělávání jsou chápány jako prostředek pro rozvoj kompetencí, vytváření vlastních konceptů a získání hlubšího vhledu. Děje se tak postupem času v různých situacích:

- Rozvoj schopnosti používat správně jazyk ústní a psanou formou, vytvářet vlastní struktury v mateřském jazyce a aplikovat je i v cizích jazycích, se realizuje v několika úrovních. Čtení a psaní je pro nás aktivitou, která se prolíná všemi oblastmi učení.
- Žáci poznávají jednotlivé jevy a pravidla gramatiky při práci s pomůckami v připraveném prostředí, digi - v různých učebních aplikacích, dále i aktivitami při poznávání světa a získávání informací skrz dětské příběhy i naučnou literaturu a vytváření vlastních knížek, projektů, prezentací na různá témata. S jednotlivými jazykovými jevy se tak seznamují postupně při lekcích a procvičování, ale hlavně při aktivním používání psaní napříč učením.
- Žáci od začátku podle svých schopností čtou a píší vlastní příběhy, zápisy z přečteného textu, učí se psát a vyjadřovat tak své zkušenosti a znalosti při zpracování projektů či při přípravě prezentací o tom, co je zajímavé.
- Později se společně setkávají při čtenářských dílnách a při diskuzích nad obsahy textů či knih a učí se kriticky vnímat psané slovo a vytvářet si vlastní názor. Během toho se aktivně seznamují s různými formami psaného jazyka a učí se pracovat s různými zdroji informací.

Učební osnovy 1. stupeň

Kód	Očekávané výstupy podle RVP Žák:	Školní výstupy a učivo Žák:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Vzdělávací obor: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA			
Okruh: Komunikační a slohová výchova			
ČJL-3 -1-01	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Čte plynule. Čte s porozuměním. Rozumí mluveným pokynům. Rozumí psaným pokynům. Umí naslouchat a adekvátně vyjádřit svůj názor. Verbálně nenarušuje projev druhých. Správně vyslovuje. Během mluveného projevu naslouchá svému tělu a uplatňuje základní hygienické návyky. Volí vhodné tempo řeči. Svou řeč přizpůsobí dané situaci. Vypráví o svých zážitcích. Při psaní vhodně sedí a má správnou polohu ruky. Volí vhodné psací potřeby. Píše správné tvary písmen. Správně napojuje písmena. Dokáže si opravit napsaný text. Písemně srozumitelně vyjádří svůj názor. Při vyprávění příběhu dodržuje jeho dějovou posloupnost. Vybírá z textu podstatné informace a klíčová slova a dokáže je zaznamenat. Zapamatuje si podstatné informace z přečteného textu. Převypráví vlastními slovy obsah přečteného textu. Svou řeč přizpůsobí dané situaci. Umí pracovat s hlasem. Dokáže opravit svůj mluvený projev/výslovnost. Rozpozná domněnku, názor, fakt, realitu a fikci.	Integrace průřezových témat: • OSV / Komunikace • OSV / Rozvoj schopností poznávání • OSV / Řešení problémů a rozhodovací dovednosti • OSV / Mezilidské vztahy • OSV / Kreativita • OSV / Hodnoty, postoje, praktická etika • MV / Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení • MKV / Lidské vztahy • MKV / Multikulturalita • VMEGS / Objevujeme Evropu a svět • VMEGS / Evropa a svět nás zajímá Mezipředmětové vazby: • KaS / Práce s drobným materiálem • KaS / Konstrukční činnost • KaS / Lidé kolem nás • KaS / Lidé a čas • KaS / Výtvarná výchova • KaS / Hudební výchova • PVT / Geometrie v rovině a prostoru
ČJL-3 -1-02	porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti		
ČJL-3 -1-03	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru		
ČJL-3 -1-04	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost		
ČJL-3 -1-05	v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči		
ČJL-3 -1-06	volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích		
ČJL-3 -1-07	na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev		
ČJL-3 -1-08	zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním		
ČJL-3 -1-09	píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev		
ČJL-3 -1-10	píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení		
ČJL-3 -1-11	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh		
ČJL-5 -1-01	čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas		
ČJL-5 -1-02	rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává		

ČJL-5 -1-03	posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	Rozpozná manipulaci. Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost. Svou řeč přizpůsobí podle toho, komu a za jakým účelem informace sděluje. Tvoří vlastní texty.	
ČJL-5 -1-04	reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta		
ČJL-5 -1-05	vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku		
ČJL-5 -1-06	rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě		
ČJL-5 -1-07	volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru		
ČJL-5 -1-08	rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace		
ČJL-5 -1-09	píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry		
ČJL-5 -1-10	sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržení časové posloupnosti		
Okruh: Jazyková výchova			
ČJL-3 -2-01	rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	Dokáže zapsat slyšené a nahlas přečíst text. Rozumí významům slov a dokáže je porovnat. Poznává slovní druhy v základním tvaru. Užívá v mluveném projevu správné tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves. Vhodně používá spojky a spojovací výrazy v mluveném projevu. Čte s výrazem. Rozpoznává věty podle postoje mluvčího. Poznává tvrdé, měkké a obojetné souhlásky. Píše správně y/i po tvrdých, měkkých a obojetných souhláskách. Ovládá pravopisné jevy v jednoduchém písemném projevu. Odůvodňuje psaní i/y po tvrdých, měkkých a obojetných souhláskách. Píše správně a dokáže odůvodnit psaní velkých písmen. Píše správně dlouhé a krátké samohlásky ve slovech a umí jejich psaní odůvodnit. Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku. Poznává slovní druhy ve všech tvarech slov. Používá gramaticky správné tvary slovních druhů. Rozlišuje slova spisovná a nespisovná. Poznává základní skladební dvojici. Odlišuje větu jednoduchou a souvětí. Píše správně i/y v koncovkách sloves a podstatných jmen. Při psaní volí vhodný slovosled. Rozlišuje rozdíly ve významu vět při změně jejich slovosledu. Poznává větu hlavní a větu vedlejší. Píše čárky ve větách. Poznává základní větné členy.	Integrace průřezových témat: • OSV / Komunikace • MKV / Kulturní diference • MV / Tvorba mediálního sdělení • MV / Práce v realizačním týmu Mezipředmětové vztahy: • KaS / Výtvarná výchova • KaS / Hudební výchova
ČJL-3 -2-02	porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souhrnná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná		
ČJL-3 -2-03	porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost		
ČJL-3 -2-04	rozlišuje slovní druhy v základním tvaru		
ČJL-3 -2-05	užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves		
ČJL-3 -2-06	spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy		
ČJL-3 -2-07	rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky		
ČJL-3 -2-08	odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování		
ČJL-5 -2-01	porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová		
ČJL-5 -2-02	rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku		

ČJL-5 -2-03	určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	Je schopen ověřit pravopisné jevy ve svém písemném projevu.	
ČJL-5 -2-04	rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary		
ČJL-5 -2-05	vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty		
ČJL-5 -2-06	odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí		
ČJL-5 -2-07	užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje		
ČJL-5 -2-08	píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách		
ČJL-5 -2-09	zvládá základní příklady syntaktického pravopisu		
Okruh: Literární výchova			
ČJL-3 -3-01	čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	Čte a z paměti interpretuje umělecký text. Rozliší báseň, příběh a pohádku. Kriticky posoudí text. Vytvoří text na dané téma. Pracuje tvořivě s literárním textem. Volně reprodukuje text podle svých schopností. Dokáže zhodnotit a zaznamenat svůj výkon.	Integrace průřezových témat: • OSV / Komunikace • MV / Stavba mediálních sdělení • MV / Vnímání autora mediálních sdělení • MV / Fungování a vliv médií ve společnosti • MV / Tvorba mediálního sdělení • MV / Práce v realizačním týmu
ČJL-3 -3-02	vyjadřuje své pocity z přečteného textu		
ČJL-5 -3-01	vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je		
ČJL-5 -3-02	volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma		
Vzdělávací obor: ANGLICKÝ JAZYK			
Okruh: Řečové dovednosti			
CJ-3-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	Reaguje na pokyny a otázky učitele. Osvojuje si a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích. Čte s porozuměním krátký text. Přečte známý text se správnou výslovností. Rozumí krátkému mluvenému projevu, pokud má zrakovou oporu. Zná základní zdvořilostní obraty. Dokáže přiřadit mluvenou a psanou podobu téhož slova nebo slovního spojení. Píše slova a krátké věty podle předlohy. Orientuje se v obrázcích na základě poslechu. Umí vyjmenovat anglickou abecedu, hláskuje jednotlivá slova.	Integrace průřezových témat: • OSV / Komunikace • OSV / Rozvoj schopností poznávání • OSV / Kreativita • OSV / Sebezpoznání a sebezpojetí • MKV / Kulturní difference • MKV / Etnický původ • ENV / Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: • KaS / Hudební výchova • KaS / Lidé kolem nás • KaS / Lidé a čas • PVT / Člověk a jeho zdraví • PVT / Místo, kde žijeme • PVT / Rozmanitost přírody
CJ-3-1-02	zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal		
CJ-3-1-03	rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-04	rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-3-1-05	přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení		
CJ-3-1-06	píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy		
Okruh: Poslech s porozuměním			
CJ-5-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány	Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám průvodce.	Integrace průřezových témat: • OSV / Komunikace

	pomalou a s pečlivou výslovností	Rozeznává angličtinu od jiných cizích jazyků v mluvené formě. Rozumí slovům, jednoduchým pokynům a krátkým textům za podpory obrázků. Chápe jednoduchou konverzaci dvou osob.	- OSV / Rozvoj schopností poznávání - OSV / Sebepoznání a sebepojetí - OSV / Mezilidské vztahy
CJ-5-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu		
CJ-5-1-03	rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu		
Okruh: Mluvení			
CJ-5-2-01	se zapojí do jednoduchých rozhovorů	Zapojuje se do rozhovoru. Dokáže sdělit jednoduchým způsobem základní informace týkající se osvojovaných témat. Dokáže odpovědět na jednoduché otázky vztahující se k osvojovaným tématům. Podobné otázky dokáže položit.	Integrace průřezových témat: - OSV / Komunikace - OSV / Rozvoj schopností poznávání - OSV / Kreativita - OSV / Sebepoznání a sebepojetí - MKV / Kulturní difference - ENV / Vztah člověka k prostředí - ENV/ Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy: - Kultura / Hudební výchova - Kultura / Lidé kolem nás - Kultura / Lidé a čas - Příroda / Člověk a jeho zdraví - Příroda/ Místo, kde žijeme - Příroda/ Rozmanitost přírody
CJ-5-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat		
CJ-5-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá		
Okruh: Čtení s porozuměním			
CJ-5-3-01	vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	V jednoduchém textu z okruhu známých témat dokáže vyhledat potřebnou informaci. Rozeznává angličtinu od jiných cizích jazyků v psané formě. Chápe vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov. Rozumí jednoduchým pokynům a krátkým textům s obrázky.	Integrace průřezových témat: - OSV / Komunikace - OSV / Rozvoj schopností poznávání - OSV / Sebepoznání a sebepojetí - OSV / Mezilidské vztahy
CJ-5-3-02	rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu		
Okruh: Psaní			
CJ-5-4-01	napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	Umí napsat krátký text o sobě, své rodině a svém volném čase. Dokáže vyplnit osobní údaje do jednoduchého formuláře.	Integrace průřezových témat: - OSV / Rozvoj schopností poznávání - OSV / Sebepoznání a sebepojetí - OSV / Mezilidské vztahy - OSV / Kreativita - ENV/ Základní podmínky života Mezipředmětové vztahy: - KaS/ Lidé kolem nás - KaS / Lidé a čas - PVT / Člověk a jeho zdraví - PVT/ Místo, kde žijeme
CJ-5-4-02	vyplní osobní údaje do formuláře		
Vzdělávací obor: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE			

Okruh: Závislosti, vztahy a práce s daty					
M-3-2-02	popisuje jednoduché závislosti z praktického života	Pozná situaci závislosti, uvede příklady závislostí. Interpretuje informace v různých grafických podobách (tabulka, graf, posloupnost, diagram). Doplní číselnou řadu, posloupnost. Vytvoří jednoduchou tabulku. Třídí data podle daného kritéria.	Integrace průřezových témat: - OSV / Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - EVVO / Základní podmínky života - EVVO / Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: - KaS / Lidé a čas - KaS / Konstrukční činnosti - PVT/ Rozmanitost přírody		
M-3-2-03	doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel				
M-5-2-01	vyhledává, sbírá a třídí data				
M-5-2-02	čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy				
Vzdělávací obor: INFORMATIKA					
Okruh: Data, informace a modelování					
I-5-1-01	uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	Uvede příklady dat, která ho obklopují. Roztřídí data podle daných kritérií. Provádí jednoduchý sběr dat, které zaznamená a dokáže vyhodnotit (např. z hlediska četnosti). Popíše účastníky situace. Rozezná vstupy a výstupy konkrétní situace. Chápe používání značek, kódů a symbolů pro zjednodušený záznam reality. Využívá různá schémata (např. myšlenková mapa, podvojný deník, vývojový graf). Z daného schématu vyčte požadované informace. Osvojuje si symbolický zápis postupů. Chápe logiku sestavení jednoduchého programu v blokově orientovaném jazyce. Rozpozná opakování a dokáže jej použít. Ověří správnost jím navrženého postupu. Rozumí pojmu systém a dokáže uvést příklady systémů a vztahy mezi prvky. Umí zapnout a vypnout počítač. Najde a spustí aplikaci. Používá vhodné funkce a aplikace pro zjednodušení práce. Komunikuje přes internet. Umí vyhledávat a filtrovat informace na internetu. Umí sdílet a spolupracovat přes internet. Umí vytvářet digitální soubory. Chrání si své soukromí a ví, co o sobě kde zveřejňuje. Orientuje se v autorských právech a licencích. Zná zásady práce s přihlašovacími údaji. Dodržuje pravidla bezpečné práce s digitálními zařízeními.	Integrace průřezových témat: - OSV / Komunikace - OSV / Rozvoj schopností poznávání - OSV / Kooperace a kompetice - OSV / Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - MV / Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - MV / Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - MV / Stavba mediálních sdělení - MV / Vnímání autora mediálních sdělení - MV / Fungování a vliv médií ve společnosti - MV / Tvorba mediálního sdělení - MV / Práce v realizačním týmu Mezipředmětové vztahy: - KaS / Konstrukční činnosti - PVT / Číslo a početní operace - PVT / Geometrie v rovině a v prostoru		
I-5-1-02	popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji				
I-5-1-03	vyčte informace z daného modelu				
Okruh: Algoritmizace a programování					
I-5-2-01	sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů				
I-5-2-02	popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení				
I-5-2-03	v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy				
I-5-2-04	ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu				
Okruh: Informační systémy					
I-5-3-01	v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi				
I-5-3-02	pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data				
Okruh: Digitální technologie					
I-5-4-01	najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu				
I-5-4-02	propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí				
I-5-4-03	dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi				
Vzdělávací obor: ČLOVĚK A JEHO SVĚT					
Okruh: Lidé kolem nás					

- Integrace průřezových témat:**
- OSV / Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
 - EVVO / Základní podmínky života
 - EVVO / Vztah člověka k prostředí
- Mezipředmětové vztahy:**
- KaS / Lidé a čas
 - KaS / Konstrukční činnosti
 - PVT / Rozmanitost přírody

- Integrace průřezových témat:**
- OSV / Komunikace
 - OSV / Rozvoj schopností poznávání
 - OSV / Kooperace a kompetice
 - OSV / Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
 - MV / Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
 - MV / Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
 - MV / Stavba mediálních sdělení
 - MV / Vnímání autora mediálních sdělení
 - MV / Fungování a vliv médií ve společnosti
 - MV / Tvorba mediálního sdělení
 - MV / Práce v realizačním týmu
- Mezipředmětové vztahy:**
- KaS / Konstrukční činnosti
 - PVT / Číslo a početní operace
 - PVT / Geometrie v rovině a v prostoru

ČJS-5-2-01	vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	Podílí se na vytváření pravidel soužití a na jejich dodržování. Učí se porozumět potřebám svým i potřebám ostatních lidí. Pojmenuje vztahy mezi lidmi v různých sociálních skupinách (rodina, škola, třída, kamarádi, občané). Popíše smysl pravidel pro fungování společnosti na různých úrovních. Uvede příklad pravidel, která mu dávají smysl a která by raději změnil a proč. Vyjadřuje své názory, naslouchá ostatním a hledá společná řešení. Navrhne řešení společného problému a podílí se na jeho řešení. Umí říct svůj nesouhlas a zdůvodnit jej. Je si vědom základních lidských práv a demokratických principů. Rozpozná a pokud je to v jeho silách, postaví se bezpráví.	Integrace průřezových témat: - OSV / Sebepoznání a sebepečení - OSV / Seberegulace a sebeřízení - OSV / Komunikace - OSV / Psychohygiena - OSV / Poznávání lidí - VDO / Občanská společnost a škola - VDO / Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - VDO / Občan, občanská společnost a stát - VDO / Formy participace občanů v politickém životě - VMEGS / Jsme Evropané - MKV / Princip sociálního smíru a solidarity
ČJS-5-2-02	rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat		

Učební osnovy 2. stupeň

Kód	Očekávané výstupy podle RVP Žák:	Školní výstupy a učivo Žák:	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Vzdělávací obor: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA			
Okruh: Komunikační a slohová výchova			
ČJL-9-1-01	odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení. Ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji. Umí vyhledávat informace.	Integrace průřezových témat: - OSV / Komunikace - OSV / Rozvoj schopností poznávání - OSV / Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - OSV / Mezilidské vztahy - OSV / Kreativita - OSV / Hodnoty, postoje, praktická etika - MV / Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - MKV / Lidské vztahy - MKV / Multikulturalita - VMEGS / Objevujeme Evropu a svět - VMEGS / Evropa a svět nás zajímá
ČJL-9-1-02	rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení.	
ČJL-9-1-03	rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj.	
ČJL-9-1-04	dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.	
ČJL-9-1-05	odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.	
ČJL-9-1-06	v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.	Mezipředmětové vztahy: - KaS / Literární výchova - KaS / Člověk ve společnosti - KaS / Moderní doba - KaS / Výtvarná výchova - KaS / Hudební výchova - PVT / Nestandardní aplikační úlohy a problémy
ČJL-9-1-07	zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	Dokáže vyjádřit svůj názor a kultivovaně se zapojit do diskuse.	
ČJL-9-1-08	využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytváří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	Rozumí textu a je schopen formulovat a zaznamenat jeho hlavní myšlenky. Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramatické i věcně správnému písemnému projevu. Je schopen text po sobě zkontrolovat a případné nedostatky napravit. Má přehled o funkčních stylech a slohových postupech. Bezpečně ovládá mluvené i psané útvary prosté sdělovacího stylu. Umí napsat dopis osobní i úřední. Umí napsat popis a zná jeho různé typy.	
ČJL-9-1-09	uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování		

ČJL-9-1-10	využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k ní tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	Umí napsat vypravování. Umí napsat životopis. Umí napsat úvahu.	
Okruh: Jazyková výchova			
ČJL-9-2-01	spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova. Správně moduluje řeč (přízvuk), používá správnou intonaci, používá souvislou řeč. Bezpečně rozezná slabiky ve slově. Rozezná znělé a neznělé souhlásky. V textu vyhledá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby. Zná zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování. Má základní informace o češtině jako národním jazyku. Samostatně pracuje s jazykovými slovníky a příručkami. Správně třídí slovní druhy. Zná princip jednotlivých mluvnických kategorií a dovede je určit u základních slovních druhů. Ovládá pravopis velkých písmen. Zná specifika používání příslovcí, předložek, spojek, částic a citoslovcí. Rozezná jednotlivé větné členy. Rozezná, kolik vět má souvětí a zda jde o větu hlavní či vedlejší. Ovládá pravopis i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, po obojetných souhláskách, v koncovkách podstatných jmen, v koncovkách přídavných jmen. Ovládá pravopis ve vyjmenovaných slovech a slovech k nim příbuzných. Ovládá pravopis ve shodě podmětu s přísudkem. Ovládá pravopis ú - ů a ě - ě. Zná pravidla pro psaní čárek ve větě jednoduché a v souvětí. Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu v komunikační situaci. Případné chyby v pravopise je schopen napravit.	Integrace průřezových témat: - OSV / Komunikace - MKV / Kulturní difference - MV / Stavba mediálních sdělení - MV / Tvorba mediálního sdělení - MV / Práce v realizačním týmu Mezipředmětové vztahy: - KaS/ Literární výchova - KaS / Výtvarná výchova - KaS / Hudební výchova
ČJL-9-2-02	rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazéměch		
ČJL-9-2-03	samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami		
ČJL-9-2-04	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci		
ČJL-9-2-05	využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace		
ČJL-9-2-06	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí		
ČJL-9-2-07	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí		
ČJL-9-2-08	rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití		
Vzdělávací obor: ANGLICKÝ JAZYK			
Okruh: Poslech s porozuměním			
AJ-9-1-01	rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	Rozumí klíčovým informacím týkajících se cen, časů a dat. Rozumí klíčovým informacím týkajících se koníčků, režimu dne, jmen a čísel. Rozumí klíčovým informacím týkajících se minulosti. Rozumí osobním údajům. Rozumí frázím každodenního života (nakupování, restaurace...). Umí rozlišit jednoduché výrazy souhlasu a nesouhlasu. Rozumí většině informací v neformálních konverzích o každodenních tématech. Rozumí informacím o plánech ostatních.	Integrace průřezových témat: - OSV / Komunikace - OSV / Rozvoj schopností poznávání - OSV / Sebepoznání a sebepojetí - OSV / Mezilidské vztahy - MKV / Kulturní difference - MKV / Lidské vztahy - MKV / Etnický původ - MKV / Multikulturalita Mezipředmětové vztahy: - KaS/ Člověk v dějinách - KaS / Česká republika - KaS / Moderní doba
AJ-9-1-02	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat		

Okruh: Mluvení			
AJ-9-2-01	zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	Vede běžnou každodenní konverzaci. Umí se zeptat na základní osobní informace a odpovědět na ně (věk, národnost, příbuzní, bydliště...) a umí na otázky reagovat. Umí se zeptat, kdo co má, a umí říct, co má. Umí pozdravit a reagovat, když je někomu představen/a, umí někoho představit. Umí se zeptat na cestu. Umí se zeptat na informace z minulosti a vyprávět o tom, co se stalo. Umí se zeptat a říct, jaké je počasí a popsat počasí typické pro ČR. Umí mluvit o své rodině a o svých přátelích. Umí říct, co kdo umí a neumí. Umí říct, jak často něco dělá a jak vypadá jeho den. Umí říct, jakou mám náladu, co rád/a a nerad/a dělá. Umí porovnat vlastnosti lidí nebo věcí a popsat vzhled člověka. Umí vyprávět o svých plánech. Chápe, že pro snadné dorozumění je klíčová co nejjednodušší formulace vět. Když neporozumí, hledá cesty, jak se dorozumět.	Integrace průřezových témat: - OSV / Komunikace - OSV / Rozvoj schopností poznávání - OSV / Kreativita - OSV / Sebezpoznání a sebepojetí - MKV / Kulturní difference - ENV / Vztah člověka k prostředí - ENV/ Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy: - KaS/ Hudební výchova - KaS / Česká republika - KaS / Moderní doba - PVT / Vesmír - PVT / Životní prostředí - PVT / Praktické poznávání přírody - PVT / Výchova ke zdraví
AJ-9-2-02	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech		
AJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života		
Okruh: Čtení s porozuměním			
AJ-9-3-01	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	Najde požadované informace v krátkých textech ze známých témat. Vyzná se v jídelním lístku a v jízdním řádu. Najde klíčové informace ve faktickém textu na základě nadpisů a obrázků. Přečte jednoduchý text a vyhledá faktické informace. Rozumí větám o vzhledu člověka. Chápe podstatu krátkého jednoduchého textu. Rozumí jednoduchým příběhům. Rozumí základním informacím týkajících se vyjadřování názoru. Nebojí se přiznat, že neporozuměl.	Integrace průřezových témat: - OSV / Komunikace - OSV / Kreativita - OSV / Sebezpoznání a sebepojetí - MKV / Kulturní difference - ENV / Vztah člověka k prostředí - ENV/ Lidské aktivity a problémy životního prostředí - MV / Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - MV / Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Mezipředmětové vztahy: - KaS / Česká republika - PVT / Vesmír - PVT / Životní prostředí - PVT / Výchova ke zdraví
AJ-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace		
Okruh: Psaní			
AJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	Umí vyplnit základní údaje o sobě ve formuláři. Umí napsat krátký text o tom, jak kdo vypadá. Umí napsat krátký text o tom, co dělal/a. Umí v krátkém textu vyjádřit názor na známé téma. Umí reagovat na jednoduché písemné sdělení.	Integrace průřezových témat: - OSV / Komunikace - OSV / Kreativita - MKV / Kulturní difference - MV / Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Mezipředmětové vztahy: - KaS / Česká republika - PVT / Životní prostředí
AJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat		
AJ-9-4-03	reaguje na jednoduché písemné sdělení		

Vzdělávací obor: NĚMECKÝ JAZYK			
Okruh: Poslech s porozuměním			
NJ-9-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám průvodce. Reaguje na pokyny průvodce. Rozumí klíčovými informacím týkajícími se cen, časů a dat. Rozumí klíčovými informacím týkajícími se koníčků, režimu dne, jmen a čísel. Rozumí osobním údajům. Rozumí frázím každodenního života (nakupování, restaurace...) Rozumí informacím o plánech ostatních.	Integrace průřezových témat: - OSV / Komunikace - OSV / Rozvoj schopností poznávání - OSV / Sebepoznání a sebepojetí - OSV / Mezilidské vztahy - MKV / Kulturní difference - MKV / Lidské vztahy - MKV / Etnický původ - MKV / Multikulturalita Mezipředmětové vztahy: - KaS / Česká republika - KaS / Moderní doba
NJ-9-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu		
NJ-9-1-03	rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat		
Okruh: Mluvení			
NJ-9-2-01	se zapojí do jednoduchých rozhovorů	Zná základní zdvořilostní obraty. Zapojí se do jednoduchých rozhovorů z tématu osobní informace, volný čas, rodina, můj den, moje škola. Umí říct, jak se jmenuje, kde bydlí apod. a zeptat se na to druhých. Umí říct, jak rád/a tráví svůj volný čas, jak vypadá jeho den. Umí říct informace o své rodině. Reaguje na jednoduché otázky týkající se jeho osoby a světa kolem. Zeptá se na význam slov, kterým nerozumí.	Integrace průřezových témat: - OSV / Komunikace - OSV / Rozvoj schopností poznávání - OSV / Kreativita - OSV / Sebepoznání a sebepojetí - MKV / Kulturní difference - ENV / Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: - KaS / Hudební výchova - KaS / Česká republika - PVT / Praktické poznávání přírody - PVT / Výchova ke zdraví
NJ-9-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat		
NJ-9-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá		
Okruh: Čtení s porozuměním			
NJ-9-3-01	rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům. Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům. Rozumí krátkému jednoduchému textu a vyhledá v něm požadovanou informaci. Když neporozumí, hledá cesty, jak se dorozumět.	Integrace průřezových témat: - OSV / Komunikace - OSV / Kreativita - OSV / Sebepoznání a sebepojetí - MKV / Kulturní difference - ENV / Vztah člověka k prostředí - MV / Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy: - KaS / Česká republika - PVT / Výchova ke zdraví
NJ-9-3-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům		
NJ-9-3-03	rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci		
Okruh: Psaní			
NJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	Umí vyplnit základní údaje o sobě ve formuláři. Napíše jednoduchý text o sobě, o svojí rodině, o svém volném čase, o svojí škole. Umí vhodně reagovat na text ke známému tématu.	Integrace průřezových témat: - OSV / Komunikace - OSV / Kreativita - MKV / Kulturní difference - MV / Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
NJ-9-4-02	napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat		
NJ-9-4-03	stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		
Vzdělávací obor: MATEMATIKA			

Okruh: Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-9-2-01	vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	Zpracovává a vyhodnocuje data s pomocí tabulky. Zpracovává a vyhodnocuje data graficky, používá vhodný graf, čte z grafů. Vytvoří a analyzuje statistický soubor, porovnává soubory dat. Poznám lineární závislost (přímou / nepřímou úměrnost). Řeší úlohy s posloupnostmi. V souboru dat umí určit průměr, četnost znaku. Zapíše vztah tabulkou, rovnicí, zakreslí grafem. Graficky znázorňuje data, používá sloupkový, bodový, dvouosý graf. Používá tabulky, grafy (funkční vztah) pro řešení reálných situací.	Integrace průřezových témat: - OSV / Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - EVVO / Základní podmínky života - EVVO / Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: - KaS / Člověk ve společnosti - KaS / Moderní doba - KaS / Člověk, stát a právo - PVT / Číslo a proměnná - PVT / Nestandardní aplikační úlohy a problémy - PVT / Terénní geografická výuka, praxe a aplikace
M-9-2-02	porovnává soubory dat		
M-9-2-03	určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti		
M-9-2-04	vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem		
M-9-2-05	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů		
Vzdělávací obor: INFORMATIKA			
Okruh: Data, informace a modelování			
I-9-1-01	získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	Získá, vyhledá a uloží data v počítači. Interpretuje data a odhalí případné chyby v souboru dat. Zná standardizované kódy: bit, bajt Porovná různé způsoby kódování dat (čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků) a jejich vlastnosti. Vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení. Ke zpracování dat používá různé modely: schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram apod. Mezi modely volí ten nejvhodnější k dané situaci. Dokáže vyhledat případnou chybu v modelu a opravit ji. Zpracuje a prezentuje informace v textové, grafické a multimediální formě.	Integrace průřezových témat: - OSV / Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - MV / Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy: - KaS / Člověk ve společnosti - PVT / Číslo a proměnná - PVT / Nestandardní aplikační úlohy a problémy - PVT / Terénní geografická výuka, praxe a aplikace - PVT / Digitální technologie
I-9-1-02	navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu		
I-9-1-03	vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní		
I-9-1-04	zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji		
Okruh: Algoritmizace a programování			
I-9-2-01	po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen	Chápe, že algoritmus sestává z posloupnosti kroků. Rozpozná cíl programu, určí, co daný algoritmus řeší. Rozdělí problém na řešitelné části, u kterých navrhne způsob řešení. Z nabídky vybere vhodný algoritmus k řešení situace. Zdůvodní svou volbu algoritmu. Vyhledá situace, které se dají řešit stejným algoritmem. V některých situacích dokáže upravit algoritmus pro jiné problémy. Používá nástroje programovacího prostředí. Umí programovat v blokově orientovaném programovacím jazyce. Používá opakování, větvení programu a proměnné. Vytváří jednoduchý digitální obsah. Ověří správnost postupu, najde a opraví případnou chybu.	Integrace průřezových témat: - OSV / Komunikace - OSV / Rozvoj schopností poznávání - OSV / Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - MV / Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - MV / Stavba mediálních sdělení - MV / Tvorba mediálního sdělení Mezipředmětové vztahy: - PVT / Nestandardní aplikační úlohy a problémy - PVT / Design a konstruování - PVT / Informační systémy
I-9-2-02	rozdělí problém na jednotlivé řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení		
I-9-2-03	vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problémů a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému		
I-9-2-05	v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné		

I-9-2-0 6	ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu		
Vzdělávací obor: VÝCHOVA K OBČANSTVÍ			
Okruh: Mezinárodní vztahy, globální svět			
VO-9-5-01	popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování. Uvede příklad vztahů na mezinárodní úrovni. Uvede hlavní globální problémy současnosti. Vyjádří svůj osobní názor na jím zvolený globální problém a podloží ho argumenty. Popíše hlavní příčiny a možné důsledky globálního problému. Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů. Učí se nahlížet na globální a lokální problémy jako na příležitosti a dává je do souvislostí. Uvědomuje si propojenost světa. Vnímá ČR jako součást EU i globálního světa.	Integrace průřezových témat: - MKV / Princip sociálního smíru a solidarity - VMEGS / Evropa a svět nás zajímá - VMEGS / Objevujeme Evropu a svět - VMEGS / Jsme Evropané - VDO / Občanská společnost a škola Mezipředmětové vztahy: - KaS / Rozdělený a integrující se svět - KaS / Společenské a hospodářské prostředí - KaS / Česká republika
VO-9-5-02	uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky		
VO-9-5-03	objasní souvislosti globálních a lokálních problémů		
Vzdělávací obor: ZEMĚPIS (GEOGRAFIE)			
Okruh: Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie			
Z-9-1-01	organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	Umí vyhledat zeměpisné informace. Zvládne číst mapu, ví, co kde hledat v atlase. Zná základní pojmy probíraných témat a ví, jak je zasadit do souvislostí. Dokáže vysvětlit přírodní a společenské procesy a jejich ovlivnění geografii. Dokáže popsat a hovořit o svých cestách na chatu, do školy či do kina a zná různé možnosti cest k těmto vybraným místům, ví, jak by se dostal z jednoho místa v ČR do druhého.	Integrace průřezových témat: - VMEGS / Evropa a svět nás zajímá - VMEGS / Objevujeme Evropu a svět - EV / Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy: - PVT / Životní prostředí - PVT / Přírodní obraz Země - PVT / Základy ekologie
Z-9-1-02	používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii		
Okruh: Regiony světa			
Z-9-3-01	lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	Orientuje se na mapě světa. Ví, kde leží jednotlivé světadíly, oceány a makroregiony světa a dokáže je nalézt v atlase. Zná pojmy jádra a periferie a dokáže říct, kde se nachází ve světě. Na základě geografické polohy, rozlohy země, přírodních, hospodářských, společenských a kulturních vlastností dokáže porovnat jednotlivé země, makroregiony světa, světadíly (oceány). Zeměpisné realie nahlíží v kontextu společenského vývoje a naopak.	Integrace průřezových témat: - VMEGS / Evropa a svět nás zajímá - VMEGS / Objevujeme Evropu a svět - EV / Základní podmínky života - EV / Lidské aktivity a problémy životního prostředí - EV / Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: - KaS / Člověk, stát a hospodářství - PVT / Přírodní obraz Země - PVT / Základy ekologie
Z-9-3-02	porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států		
Z-9-3-03	zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich		
Vzdělávací obor:			

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE			
Okruh: Svět práce			
ČSP-9 -8-01	orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	Orientuje se v tom, co je náplní práce jednotlivých profesí. Poznává sám sebe a rozvíjí své talenty. Je schopen posoudit své možnosti při rozhodování o volbě dalšího vzdělávání nebo profesní přípravy. Umí vyhledat odbornou, poradenskou službu, která mu pomůže s výběrem vhodného vzdělávání. Je schopen se v modelových situacích prezentovat stejně jako na pracovním pohovoru. Uvědomuje si svoje silné a slabé stránky a umí o nich diskutovat.	Integrace průřezových témat: • OSV / Sebepoznání a sebepojetí • OSV / Seberegulace a sebeřízení • OSV / Komunikace • OSV / Psychohygiena • OSV / Poznávání lidí Mezipředmětové vztahy: • Kultura / Člověk ve společnosti • PVT / Činnosti ovlivňující zdraví • PVT / Výchova ke zdraví
ČSP-9 -8-02	posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy		
ČSP-9 -8-03	využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání		
ČSP-9 -8-04	prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce		

Kultura a společnost (KaS)

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Kultura a společnost je vyučován ve všech ročnících prvního i druhého stupně. Jedná se o integrovaný předmět, který na prvním stupni propojuje výstupy vzdělávacích oborů Český jazyk a literatura, Člověk a jeho svět, Hudební, Výtvarná a Tělesná výchova a Člověk a svět práce a na druhém stupni oborů Literatura, Dějepis, Výchova k občanství, Zeměpis, Hudební, Výtvarná a Tělesná výchova a Člověk a svět práce. Svým pojetím a propojením vzdělávacích obsahů skrze velká témata, dílny a projekty umožňuje výchovně vzdělávací proces v předmětu KaS zpřístupnit žákům celistvý obraz minulého, současného i možnou podobu budoucího světa a cílí na pochopení kulturně – historických souvislostí a umělecké tvorby.

Předmět JaK je zařazen v rozsahu 7 hodin v 1. ročníku, 6 hodin ve 2. ročníku, 8 hodin ve 3. ročníku, 7 hodin ve 4. ročníku a 8 hodin 5. ročníku Na 2.stupni 10 hodin v 6. ročníku, 9 hodin v 7. ročníku, 8 hodin v 8. ročníku a 9 hodin v 9. ročníku.

Předmět je realizován v kmenových třídách, odborných učebnách, v dalších prostorách školy i ve specializovaných institucích mimo školu (knihovny, muzea, galerie, sportoviště, hřiště, bazén apod.) nebo v rámci školních výjezdů. Žáci mohou být rozdělovány do různých věkově smíšených heterogenních skupin nebo pracovat samostatně.

Předmětem se prolínají různá průřezová témata a mezipředmětové vazby, jejichž bližší specifikace je uvedena v tabulce učební osnovy.

Výstupy v předmětu KaS jsou naplňovány rozmanitými vyučovacími metodami a formami, jejichž primárním předpokladem je vytvoření bezpečného a inspirativního prostředí. Výuka propojuje všechny smysly a rozvíjí pravou mozkovou hemisféru. Vede k poznání a vnímání vlastního těla, vysvětluje, jak tělo používat, aby byl pohyb zdravý a prospěšný, rozšiřuje estetické vnímání, podněcuje vlastní tvorbu. Učí žáky uvědomovat si sami sebe a své hranice, kultivovaně vyjadřovat názor, prezentovat svou vlastní tvorbu, hledat souvislosti, zapojovat se do diskuze.

Průvodce vede žáky k pravidelnému sebehodnocení, vede záznamy o jejich práci a podporuje je v jejich zájmu. Podle potřeby pomáhá žákům s organizací učebního procesu.

Učební osnovy 1. stupeň

Kód	Očekávané výstupy podle RVP	Školní výstupy a učivo	Průřezová témata
-----	-----------------------------	------------------------	------------------

Žák:		Žák:	Mezipředmětové vazby
Vzdělávací obor: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA			
Okruh: Literární výchova			
ČJL-3-3-03	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	Rozpozná a vytvoří rým. Pozná básničku. Vyjmenuje několik znaků pohádky. Dovede dokončit rozepsaný příběh. Dovede použít metody kritického myšlení v práci s textem. Vlastními slovy vypráví o vlastní četbě. Napiše vlastní text. Pozná umělecké texty (popis, bajka, pohádka, povídka, vyprávění, báseň, píseň, úvaha, esej, komiks) a dokáže je od sebe rozlišit. Pozná užitný text (seznam, popis, učení, úvaha). Zná pojmy pohádka, báseň, verš, rým, bajka, ilustrace, premiéra, dialog, komedie, tragédie, román, premiéra, derniéra a umí je použít v kontextu.	Integrace průřezových témat: - OSV / Komunikace Mezipředmětové vztahy: - JaK / Komunikační a slohová výchova - Jak / Jazyková výchova - EDIKA
ČJL-3-3-04	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností		
ČJL-5-3-02	volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma		
ČJL-5-3-03	rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů		
ČJL-5-3-04	při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy		
Vzdělávací obor: ČLOVĚK A JEHO SVĚT			
Okruh: Místo, kde žijeme			
ČJS-3-1-01	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	Zná okolí svého bydliště. Zná okolí školy. Je si vědom možných nebezpečí v okolí svého bydliště a školy. Orientuje se v letecké mapě/plánu. Ví, v jakém kraji a jaké zemi bydlí. Umí vyhledat a vyznačit místo svého bydliště a školy na mapě. Umí popsat změny v okolí svého bydliště za poslední dobu. Dokáže popsat, co ho/ji v krajině zaujalo a proč. Vyhledá údaje o přírodních podmínkách na jakémkoliv místě na světě na mapách. Umí se bezpečně pohybovat v přírodě. Určí směr podle světových stran. Rozliší náčrt, plán a mapu. Umí vyčíst základní informace z mapy (nadmořská výška, vzdálenost, název, vrstevnice). Vyhledá ve svém okolí přírodní zajímavosti. Vyhledá ve svém okolí zajímavosti vytvořené člověkem a posoudí jejich význam. Sdílí zážitky, zajímavosti a zkušenosti s cestováním. Porovnává zkušenosti z různých míst, které zná. Zná hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce. Zná státní symboly a vysvětlí jejich význam.	Integrace průřezových témat: - EVVO / Vztah člověka k prostředí - EVVO / Lidské aktivity a problémy životního prostředí - OSV / Poznávání lidí - VMEGS / Evropa a svět nás zajímá - VMEGS / Objevujeme Evropu a svět - MKV / Multikulturalita - MKV / Kulturní difference Mezipředmětové vztahy: - PVT / Rozmanitost přírody
ČJS-3-1-02	začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)		
ČJS-5-1-03	rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy		
ČJS-5-1-04	vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam		
ČJS-5-1-05	porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích		
ČJS-5-1-06	rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam		
Okruh: Lidé kolem nás			
ČJS-3-2-01	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k	Respektuje jinakost. Dokáže pojmenovat silné stránky druhých a vyzdvihnout je.	Integrace průřezových témat: OSV / Sebepoznání a sebepojetí

	přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům		- OSV / Seberegulace a sebeorganizace - OSV / Komunikace - VDO / Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - MKV / Princip sociálního smíru a solidarity - MKV / Etnický původ - EVVO / Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: - KaS / Člověk a svět práce - PVT / Člověk a jeho zdraví - EDIKA
ČJS-3-2-02	odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností		
ČJS-5-2-03	orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy	Vyjadřuje své názory, naslouchá ostatním. Zná jednotlivé členy v rodině a jejich vzájemné příbuzenské vztahy a rozumí významu rolí v širší rodině. Zná náplň práce běžných profesí. Zná pojem vlastnictví. Zná a ovládá základní principy finanční gramotnosti. Orientuje se v základních formách vlastnictví. Pracuje s rozpočtem. Zamýšlí se nad tím, jak je možné zlepšit podmínky pro život ve svém okolí.	
Okruh: Lidé a čas			
ČJS-3-3-01	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	Určuje čas a denní dobu. Orientuje se v čase a umí rozlišit přítomnost, minulost a budoucnost. Časově zarámkuje základní poznatky o sobě, o blízkých lidech a místě, kde žije. Zná významné české kulturní a historické památky a některé významné rodáky. Zná významné kulturní a historické památky v okolí svého bydliště. Pojmenuje vztahy příčiny a následku. Umí porovnat, jak žijeme teď a jak lidé žili v blízké i vzdálené minulosti. Pro pochopení minulosti využije knihovnu, muzejní či galerijní sbírku. Popíše příběhy, které se udály v minulosti a které jej oslovují. Orientuje se v nejdůležitějších událostech české minulosti. Orientuje se v současném českém dění.	Integrace průřezových témat: - MKV / Kulturní difference - OSV / Poznávání lidí - OSV / Seberegulace a sebeorganizace - VMEGS / Objevujeme Evropu a svět - EVVO / Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: - PVT / Číslo a početní operace - PVT / Člověk a jeho zdraví
ČJS-3-3-02	pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu		
ČJS-3-3-03	uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost		
ČJS-5-3-01	pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy		
ČJS-5-3-02	využívá knihovny, sbírky muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti		
ČJS-5-3-03	srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků		
Vzdělávací obor: HUDEBNÍ VÝCHOVA			
HV-3-1-01	zpívá v jednohlase	Naslouchá sobě, druhým, zvukům přírody. Umí zazpívat písničku. Zrytmizuje jednoduchý text, například básničku. Doprovází píseň jednoduchými hudebními nástroji. Pohybuje se do rytmu, zohlední zrychlení nebo zpomalení. Rozpozná v hudbě některé hudební nástroje. Pozná, zda se je hudba tvořena hlasem, nástroji nebo hlasem i nástroji. Využívá hudbu k sebevyjádření a komunikaci. Zahraje, zazpívá, zatančí nebo doprovodí jednoduchou melodii zapsanou v notách. Při zpěvu uplatňuje získané pěvecké dovednosti. Doprovodí píseň na hudební nástroj. Zopakuje jednoduchý motiv na hudební nástroj.	Integrace průřezových témat: - MKV / Kulturní difference - OSV / Psychohygiena Mezipředmětové vztahy: - KaS / Jazyková výchova - KaS / Komunikační a slohová výchova - PVT / Číslo a početní operace - EDIKA
HV-3-1-02	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty		
HV-3-1-03	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře		
HV-3-1-04	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie		
HV-3-1-05	rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby		
HV-3-1-06	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální		
HV-5-1-01	zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti		

HV-5-1-02	realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	Rozpozná různé druhy písní či skladeb (koleda, ukolébavka, chorál, balet, etuda). Pomocí jednoduchého hudebního nástroje vytvoří předeheru, mezihru nebo dohru. Vyjadří hudbu pohybem. Podle svých možností vytváří pohybové improvizace s použitím hudebních kroků.	
HV-5-1-03	využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní		
HV-5-1-04	rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby		
HV-5-1-05	vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace		
HV-5-1-06	rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků		
HV-5-1-07	ztvářňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace		
Vzdělávací obor: VÝTVARNÁ VÝCHOVA			
VV-3-1-01	rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty, porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	Vnímá a pozoruje sebe, druhé i přírodu. Využívá výtvarné umění k sebevyjádření a komunikaci prostřednictvím barev, linií a tvarů v ploše, objemu i prostor. V tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti. Dokáže vybrat vhodné prostředky za účelem vizuálně obrazného vyjádření. Při vlastní tvorbě kombinuje různé prvky. Porovná vnímání událostí různými smysly. Inspiruje se uměním a zamýšlí se, jak na něj působí. Vyjadří svůj názor na výtvarné dílo. Porovná názory druhých na výtvarné dílo se svým. Dovede mluvit o vlastní výtvarné tvorbě. Dle své fantazie vizuálně vyjadřuje své vlastní životní zkušenosti, zážitky, vjemy, představy. Dovede popsat různé prvky výtvarného vyjádření, jako jsou například kontrasty nebo rozdíl velikostí, ve svém díle. Do své tvorby zahrnuje i vjemy získané jinými smysly než zrakem. Dovede výtvarně ztvárnit ticho, hluk, zpěv, světlo, tmu, vůni, zápach, jemnost či drsnost. Tvoří svobodně. Porovná dvě výtvarná díla. Používá obrazná vyjádření a přirovnání v běžné komunikaci.	Integrace průřezových témat: • MKV / Kulturní difference • OSV / Psychohygiena • MV / Stavba mediálních sdělení • MV / Vnímání autora mediálních sdělení • MV / Fungování a vliv médií ve společnosti • MV / Tvorba mediálního sdělení • MV / Práce v realizačním týmu Mezipředmětové vztahy: • KaS / Komunikační a slohová výchova • PVT / Geometrie v rovině a v prostoru • EDIKA
VV-3-1-02	v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace		
VV-3-1-03	vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje		
VV-3-1-04	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností		
VV-3-1-05	na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil		
VV-5-1-01	při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů		
VV-5-1-02	při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností		
VV-5-1-03	nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě		
VV-5-1-04	osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky		
VV-5-1-05	porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace		

VV-5-1-06	nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil		
Vzdělávací obor: TĚLESNÁ VÝCHOVA			
TV-3-1-01	spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	Používá pohyb jako formu sebevyjádření, učí se kooperaci a uvědomuje si zodpovědnost za své zdraví. Zvládá samostatně jednoduché pohybové činnosti. Zapojuje se do skupinových pohybových činností. Na cvičení si bere vhodnou obuv a oblečení a dodržuje pitný režim. Respektuje pokyny dospělých. Pravidelně se hýbe a sám si dokáže vybrat vhodnou aktivitu. Pro pohybové aktivity využívá k tomu určené prostory školy. Zná kompenzační cvičení, která může využít při svém oslabení. Umí vytvořit varianty na známé pohybové dovednosti a hry. Při úrazu spolužáka informuje průvodce. Dodržuje pravidla her. Umí spolupracovat v kolektivu. Rozpozná přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje. Zná části lidského těla a pojmenování jednotlivých cvičebních úkonů. Dokáže cvičit podle nákresu nebo popisu. Dokáže vysvětlit pravidla pohybové činnosti ostatním a přichystat pro to potřebné pomůcky. Dokáže změřit svůj pohybový výkon a dokáže ho zhodnotit. Dokáže monitorovat vlastní pokrok. Samostatně pracuje na zlepšení svých dovedností a úrovně zdatnosti. Umí si dohledat informace o plánovaných sportovních akcích v jeho okolí. Dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti. Seznámí se s plaveckými styly. Dodržuje pravidla bezpečnosti v bazénu.	Integrace průřezových témat: - OSV / Kooperace a kompetice - OSV / Seberegulace a sebeorganizace Mezipředmětové vztahy: - PVT / Člověk a jeho zdraví
TV-3-1-02	zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení		
TV-3-1-03	spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích		
TV-3-1-04	uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy		
TV-3-1-05	reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci		
TV-5-1-01	podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti		
TV-5-1-02	zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením		
TV-5-1-03	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her		
TV-5-1-04	uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka		
TV-5-1-05	jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti		
TV-5-1-06	jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví		
TV-5-1-07	užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení		
TV-5-1-08	zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy		
TV-5-1-09	změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky		
TV-5-1-10	orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace		
TV-5-1-11	adapтуje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti		

TV-5-1-12	zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti		
Okruh: Zdravotní tělesná výchova			
ZTV-3-1-01	uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy	Má správné držení těla v různých situacích i při cvičení. Pravidelně a správně provádí doporučené cviky. Pozná vhodné cvičení s ohledem na své oslabení. Uvědomuje si limity těla v souvislosti s vlastním oslabením.	Integrace průřezových témat: - OSV / Kooperace a kompetice - OSV / Seberegulace a sebeorganizace Mezipředmětové vztahy: - PVT / Člověk a jeho zdraví
ZTV-3-1-02	zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením		
ZTV-5-1-01	zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování		
ZTV-5-1-02	zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele		
ZTV-5-1-03	upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením		
Vzdělávací obor: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE			
Okruh: Práce s drobným materiálem			
ČSP-3-1-01	vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	Dovede vytvořit objekt z rozličných materiálů. Pracuje samostatně podle písemných pokynů. Pracuje samostatně podle obrazové předlohy. Vytvoří stavbu dle své fantazie z dostupného materiálu. Zná základní lidové zvyky, tradice a řemesla. Volí vhodné pracovní pomůcky a nástroje pro daný materiál. Udržuje pořádek na pracovním místě. Zná zásady hygieny a dodržuje je. Respektuje pravidlo bezpečnosti. Při úrazu svým nebo druhého umí vyhledat pomoc. Dovede ošetřit malá zranění.	Integrace průřezových témat: - EVVO / Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: - JaK/ Geometrie v rovině a v prostoru - JaK / Komunikační a slohová výchova - PVT / Rozmanitost přírody
ČSP-3-1-02	pracuje podle slovního návodu a předlohy		
ČSP-5-1-01	vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu		
ČSP-5-1-02	využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic		
ČSP-5-1-03	volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu		
ČSP-5-1-04	udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu		
Okruh: Konstrukční činnosti			
ČSP-3-2-01	zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi. Staví ze stavebnice stabilní objekty. Umí rozložit a složit dílky stavebnice. Dovede sestavit předmět podle návodu. Zná zásady hygieny a dodržuje je. Respektuje pravidlo bezpečnosti. Při úrazu svým nebo druhého umí vyhledat pomoc. Dovede ošetřit malá zranění.	Integrace průřezových témat: - EVVO / Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: - JaK/ Geometrie v rovině a v prostoru - JaK / Komunikační a slohová výchova - PVT / Rozmanitost přírody
ČSP-5-2-01	provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž		
ČSP-5-2-02	pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu		
ČSP-5-2-03	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu		
Okruh: Pěstitelské práce			
ČSP-5-3-01	provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	Dovede naklíčit semena. Pozoruje a zaznamenává růst rostliny. Umí přesadit rostlinu. Pečuje o pokojové rostliny.	Integrace průřezových témat: - EVVO / Vztah člověka k prostředí - EVVO / Ekosystémy

ČSP-5 -3-02	ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	Umí zvolit a použít vhodné pěstitelské náčiní. Zná zásady hygieny a dodržuje je. Respektuje pravidlo bezpečnosti. Zná zásady první pomoci, ví, jak vyhledat pomoc.	• EVVO / Základní podmínky života
ČSP-5 -3-03	volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní		Mezipředmětové vztahy: • PVT / Rozmanitost přírody • PVT / Člověk a jeho zdraví
ČSP-5 -3-04	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu		
Okruh: Příprava pokrmů			
ČSP-3 -4-01	připraví tabuli pro jednoduché stolování	Prostře stůl. Při stolování se chová vhodně. Zná základní kuchyňské vybavení. Orientuje se ve školní kuchyňce. Uvaří samostatně jednoduchý pokrm. Stoluje dle etikety. Během vaření průběžně uklízí. Po vaření uvede kuchyň do původního stavu. V kuchyni se chová bezpečně. Zná zásady první pomoci, ví, jak vyhledat pomoc.	Integrace průřezových témat: • OSV / Mezilidské vztahy • MV / Kulturní diference
ČSP-3 -4-02	chová se vhodně při stolování		Mezipředmětové vztahy:
ČSP-5 -4-01	orientuje se v základním vybavení kuchyně		• JaK / Lidé kolem nás • JaK / Komunikační a slohová výchova
ČSP-5 -4-02	připraví samostatně jednoduchý pokrm		• PVT / Člověk a jeho zdraví • EDIKA
ČSP-5 -4-03	dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování		
ČSP-5 -4-04	udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni		

Učební osnovy 2. stupeň

Kód	Očekávané výstupy podle RVP Žák:	Školní výstupy a učivo Žák:	Průřezová témata Mezipředmětové vazby
Vzdělávací obor: LITERATURA			
Okruh: Literární výchova			
ČJL-9-3 -01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Uceleně reprodukuje přečtený text. Jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla. Vlastními slovy interpretuje smysl díla. Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora. Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního představení a názory na umělecké dílo. Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie. V písemném projevu se dokáže vyjadřovat kreativně. Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty. Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci. Má základní přehled o historickém vývoji literatury. Vysvětlí, co je to kánon a jaká je jeho role. Zná několik významných spisovatelů či spisovatelek a jejich díla. Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování. V každém ročníku přečte alespoň jednu beletristickou knihu a alespoň jednu knihu z oblasti literatury faktu. Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.	Integrace průřezových témat: • OSV / Komunikace • OSV / Mezilidské vztahy • OSV / Kreativita • OSV / Hodnoty, postoje, praktická etika • MV / Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení • MKV / Lidské vztahy Mezipředmětové vztahy: • JaK / Komunikační a slohová výchova • JaK / Jazyková výchova • EDIKA
ČJL-9-3 -02	rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora		
ČJL-9-3 -03	formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo		
ČJL-9-3 -04	tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie		
ČJL-9-3 -05	rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty		
ČJL-9-3 -06	rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele		
ČJL-9-3 -07	uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře		
ČJL-9-3 -08	porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování		
ČJL-9-3 -09	vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích		

Vzdělávací obor: DĚJEPIS			
Okruh: Člověk v dějinách			
D-9-1-0 1	uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků	Rozumí poselství dějin. Ví, kde hledat informace o historii. Uvede konkrétní příklady, proč potřebujeme znát historii. Zná instituce, kde jsou shromažďovány historické zdroje. Orientuje se na časové ose a v historické mapě a dokáže ji propojit s konkrétními příběhy.	Integrace průřezových témat: - OSV / Komunikace - OSV / Poznávání lidí - VMEGS / Objevujeme Evropu a svět - VMEGS / Jsme Evropané Mezipředmětové vztahy: - JaK / Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie - JaK / Regiony světa - PVT / Terénní geografická výuka, praxe a aplikace
D-9-1-0 2	uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány		
D-9-1-0 3	orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu		
Okruh: Počátky lidské společnosti			
D-9-2-0 1	charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců a jejich kulturu. Objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost. Konkrétní historické události nahlíží v souvislostech.	Integrace průřezových témat: - OSV / Hodnoty, postoje, praktická etika - OSV / Poznávání lidí - VMEGS / Objevujeme Evropu a svět Mezipředmětové vztahy: - JaK / Regiony světa - PVT / Terénní geografická výuka, praxe a aplikace
D-9-2-0 2	objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost		
Okruh: Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury			
D-9-3-0 1	rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	Rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací. Ví, jaké jsou první velké civilizace, kde se nacházely a jaké významné objevy jsou s nimi spojené. Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví. Demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury. Má povědomí o zrodu křesťanství. Vysvětlí podstatu fungování antické demokracie. Seznámí se s počátky judaismu, islámu a mimoevropskými civilizacemi. Konkrétní historické události nahlíží v souvislostech.	Integrace průřezových témat: - OSV / Hodnoty, postoje, praktická etika - OSV / Poznávání lidí - VMEGS / Objevujeme Evropu a svět Mezipředmětové vztahy: - JaK / Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie - JaK / Regiony světa - PVT / Terénní geografická výuka, praxe a aplikace
D-9-3-0 2	uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví		
D-9-3-0 3	demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství		
D-9-3-0 4	porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie		
Okruh: Křesťanství a středověká Evropa			
D-9-4-0 1	popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	Popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států. Objasní situaci Velkomoravské říše a šíření křesťanství na našem území. Charakterizuje počátky českého státu. Zná významné české panovníky z rodu Přemyslovců a Lucemburků, umí vysvětlit jejich přínos pro českou kulturu. Vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka. Popíše podstatu konfliktů mezi světskou a církevní mocí.	Integrace průřezových témat: - OSV / Hodnoty, postoje, praktická etika - OSV / Poznávání lidí - VMEGS / Objevujeme Evropu a svět Mezipředmětové vztahy: - JaK / Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie - JaK / Regiony světa - PVT / Terénní geografická výuka, praxe a aplikace
D-9-4-0 2	objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech		
D-9-4-0 3	vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí		
D-9-4-0 4	ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady		

	románské a gotické kultury	Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti. Uvede významné rysy a příklady románské a gotické kultury. Konkrétní historické události nahlíží v souvislostech.	
Okruh: Objevy a dobývání. Počátky nové doby			
D-9-5-0 1	vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve	Vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka. Vysvětlí pojmy renesance a humanismus, dokáže o nich mluvit v širších souvislostech. Vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život. Popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky. Objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a uvnitř habsburské monarchie. Objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky. Zná Jana Ámose Komenského, popíše jeho důležitost pro českou kulturu. Rozpozná základní znaky baroka a uvede příklady významných kulturních památek. Konkrétní historické události nahlíží v souvislostech. Objasní význam vynálezu a rozšíření knihtisku. Uvede příklady vědeckého pokroku a objasní jejich význam.	Integrace průřezových témat: - OSV / Hodnoty, postoje, praktická etika - OSV / Poznávání lidí - VMEGS / Objevujeme Evropu a svět Mezipředmětové vztahy: - JaK / Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie - JaK / Regiony světa - PVT / Terénní geografická výuka, praxe a aplikace
D-9-5-0 2	vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život		
D-9-5-0 3	popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky		
D-9-5-0 4	objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie		
D-9-5-0 5	objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky		
D-9-5-0 6	rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek		
Okruh: Modernizace společnosti			
D-9-6-0 1	vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	Vysvětlí podstatné změny, které stály za modernizací společnosti. Objasní situaci, která stála za vznikem USA a popíše, jak se tento nový stát utvářel. Objasní souvislosti mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek. Vysvětlí pojem osvícenství. Popíše jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa (Národní obrození). Rozumí mezinárodním souvislostem formování evropských národů a vytváření nacionalismu. Popíše cestu od absolutistické vlády k demokratické a procesy utvářející moderní politický život. Vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a její dopady. Na konkrétním případě ilustruje význam kolonií. Popíše změny, jež přinesla průmyslová revoluce, a zhodnotí jejich význam. Konkrétní historické události nahlíží v souvislostech.	Integrace průřezových témat: - OSV / Hodnoty, postoje, praktická etika - OSV / Poznávání lidí - VMEGS / Objevujeme Evropu a svět Mezipředmětové vztahy: - JaK / Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie - JaK / Regiony světa - PVT / Terénní geografická výuka, praxe a aplikace
D-9-6-0 2	objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě		
D-9-6-0 3	porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů		
D-9-6-0 4	vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií		
Okruh: Moderní doba			

D-9-7-0 1	na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	Popíše začátek a průběh první světové války v našem i světovém kontextu. Vysvětlí politické, sociální a kulturní důsledky první světové války. Vysvětlí, proč se 30. léta považují za období krize a jak vypadala cesta k nové válce. Vysvětlí příčiny druhé světové války a její průběh ve světě. Rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů. Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy a jejich ideologie ve společenských souvislostech. Na příkladech vysvětlí pojmy antisemitismus, rasismus, holocaust a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv. Popíše, jak probíhalo formování Československa a jeho politický systém. Charakterizuje Československo v meziválečných letech (zejména jeho politický a kulturní vývoj). Zná osobnost T.G. Masaryka a vysvětlí jeho úlohu v období první republiky. Popíše, jaká byla situace u nás během druhé světové války. Popíše, jak se po válce obnovovala republika. Vysvětlí, jak se v Československu dostali k moci komunisté. Ví, proč se 50. léta označují jako období represí, uvede příklady politických procesů a skupin obyvatel, proti kterým byla represe primárně namířena. Vysvětlí, proč v 60. letech přišlo politické uvolnění a co znamená pojem Pražské jaro; zná okolnosti, které vedly k okupaci Českosloveska vojsky Varšavské smlouvy. Vysvětlí, co znamená pojem normalizace a jaký existoval odpor proti komunistickému režimu v 70. a 80. letech 20. století. Popíše nejdůležitější události vedoucí k sametové revoluci; známé osobnosti a symboly s ní spojené. Popíše, jakým způsobem a kdy došlo k rozdělení České republiky a Slovenska a jakým způsobem se proměnila společnost v 90. letech 20. století.	Integrace průřezových témat: - OSV / Hodnoty, postoje, praktická etika - OSV / Poznávání lidí - VMEGS / Objevujeme Evropu a svět - VMEGS / Jsme Evropané Mezipředmětové vztahy: - JaK / Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie - JaK / Regiony světa - PVT / Terénní geografická výuka, praxe a aplikace
D-9-7-0 2	rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů		
D-9-7-0 3	charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu		
D-9-7-0 4	na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv		
D-9-7-0 5	zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí		
Okruh: Rozdělený a integrující se svět			
D-9-8-0 1	vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	Vysvětlí, jak se proměnil svět po druhé světové válce. Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků. Vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody pro hospodářskou a vojenskou spolupráci. Posoudí postavení rozvojových zemí. Prokáže základní orientaci v problémech současného světa. Problémy vnímá v souvislostech a nahlíží na ně jako na výzvy současné doby.	Integrace průřezových témat: - OSV / Hodnoty, postoje, praktická etika - OSV / Poznávání lidí - VMEGS / Objevujeme Evropu a svět - VMEGS / Jsme Evropané Mezipředmětové vztahy: - JaK / Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie - JaK / Regiony světa - EDIKA
D-9-8-0 2	vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce		
D-9-8-0 3	posoudí postavení rozvojových zemí		
D-9-8-0 4	prokáže základní orientaci v problémech současného světa		
Vzdělávací obor: VÝCHOVA K OBČANSTVÍ			

Okruh: Člověk, stát a hospodářství			
VO-9-3-01	rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví. Uvede příklady ochrany vlastnictví. Prakticky umí hospodařit s kapesným. Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti. Uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti. Poznává, zda jde o vyrovnaný, schodkový nebo přebytkový rozpočet. Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení. Chápe rozdíl mezi kreditní a debetní kartou. Diskutuje o jejich výhodách /nevýhodách. Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí. Vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít. Seznámí se se základy investování. Rozumí principu fungování nabídky a poptávky a jejich vlivu na tvorbu ceny. Změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny. Vnímá cenu jako součet nákladů, zisku a DPH. Seznámí se s pojmem inflace. Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje. Uvede příklady dávek a příspěvků od státu.	Integrace průřezových témat: - OSV / Seberegulace a sebeorganizace - OSV / Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - VDO / Občan, občanská společnost a stát - VDO / Formy participace občanů v politickém životě - VDO / Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - MV / Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy: - JaK / Člověk jako jedinec - EDIKA / Etická výchova - PVT / Číslo a proměnná - PVT / Nestandardní aplikační úlohy a problémy
VO-9-3-02	sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti		
VO-9-3-03	na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení		
VO-9-3-04	vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít		
VO-9-3-05	uvede a porovná neobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu		
VO-9-3-06	na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz		
VO-9-3-07	rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu		
Okruh: Člověk, stát a právo			
VO-9-4-01	rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky. Rozlišuje a porovná úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí. Uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu. Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů. Porovná různé způsoby rozdělení moci na úrovni státu či komunity. Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech. Učí se být aktivním a odpovědným členem společnosti. Přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva druhých lidí. Posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu. Objasní základy fungování právního státu. Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství. Uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	Integrace průřezových témat: - OSV / Poznávání lidí - OSV / Mezilidské vztahy - OSV / Komunikace - OSV / Kooperace a kompetice - VMEGS / Evropa a svět nás zajímá - VDO / Občanská společnost a škola - VDO / Občan, občanská společnost a stát - VDO / Formy participace občanů v politickém životě - VDO / Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - MV / Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - MV / Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Mezipředmětové vztahy: - JaK / Člověk jako jedinec - JaK / Mezinárodní vztahy, globální svět - Edika / Etická výchova
VO-9-4-02	rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu		
VO-9-4-03	objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů		
VO-9-4-04	vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů		
VO-9-4-05	přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod		
VO-9-4-06	objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství		
VO-9-4-07	uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci		

VO-9-4-08	dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	Bere na sebe odpovědnost za své jednání. Zná roli nejdůležitějších orgánů právní ochrany. Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady. Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání.	
VO-9-4-09	rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů		
VO-9-4-10	rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady		
VO-9-4-11	diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání		
Vzdělávací obor: ZEMĚPIS			
Okruh: Společenské a hospodářské prostředí			
Z-9-4-01	posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace	Na základě rozložení přírodních podmínek vyvodí a posoudí vlivy na životy lidí. VÍ, jaké znaky charakterizují město a čím se liší od vesnice (obce). VÍ, jaké suroviny se těží v různých částech světa, jak se jednotlivé země podílejí na světovém obchodu a v čem je jejich postavení ve světové ekonomice výjimečné. Dokáže nalézt souvislosti mezi hospodářskými aktivitami a jejich polohou. VÍ, v čem se liší a v čem jsou si podobné jednotlivé státy světa, dokáže hovořit o některých organizačních seskupeních států a jejich konkrétních příkladech. Reflektuje historické a aktuální světové problémy.	Integrace průřezových témat: - OSV / Poznávání lidí - VMEGS / Objevujeme Evropu a svět - VMEGS / Jsme Evropané Mezipředmětové vztahy: - JaK / Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie - JaK / Regiony světa - PVT / Terénní geografická výuka, praxe a aplikace
Z-9-4-02	posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel		
Z-9-4-03	zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje		
Z-9-4-04	porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit		
Z-9-4-05	porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků		
Z-9-4-06	lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech		
Okruh: Česká republika			
Z-9-6-01	vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	Zná realie místa svého bydliště a školy. Zná jednotlivé kraje Česka, ví, jaké přírodní, hospodářské, společenské a kulturní vlastnosti je spojují a v čem se liší. Hodnotí postavení České republiky v Evropě a v celém světě z hlediska přírodních zdrojů, lidských zdrojů a hospodářství. Dokáže na mapě (či v atlase) vyhledat kraje ČR, najít jejich významná města/přírodní zajímavosti. Uvede příklady nadnárodních organizací, ve kterých se ČR nachází.	Integrace průřezových témat: - OSV / Poznávání lidí Mezipředmětové vztahy: - JaK / Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie - JaK / Regiony světa - PVT / Terénní geografická výuka, praxe a aplikace
Z-9-6-02	hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu		
Z-9-6-03	hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu		
Z-9-6-04	lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit		
Z-9-6-05	uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států		
Vzdělávací obor: HUDEBNÍ VÝCHOVA			
HV-9-1-01	využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách.	Integrace průřezových témat: - MKV / Kulturní diference - OSV / Psychohygiena

HV-9-1-02	uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě. Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata. Vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace. Tvoří komplexní dílo jako své sebevyjádření. Rozpozná některé z tanců různých stylových období. Přístupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku (na základě znalostí a citu). Cítí přesahy a spojnice druhů a žánrů. Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období. Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění.	Mezipředmětové vztahy: - JaK / Jazyková výchova - JaK / Komunikační a slohová výchova - PVT / Číslo a proměnná - EDIKA / Nestandardní aplikační úlohy
HV-9-1-03	reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace		
HV-9-1-04	rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě		
HV-9-1-05	orientuje se v proudu znějící hudby, přístupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku		
HV-9-1-06	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období		
HV-9-1-07	vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění		
Vzdělávací obor: VÝTVARNÁ VÝCHOVA			
VV-9-1-01	vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	Vnímá a rozvíjí umění ve vztahu ke své identitě. Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání zkušeností a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie. K tvorbě užívá i některé digitální metody: počítačová grafika, fotografie, video, animace. Tvoří komplexní osobité dílo. Sdílí estetické hodnoty a své vnímání s ostatními. Má představu o dějinách umění v rámci časové osy. Uvědomuje si estetické i mimoestetické funkce umění. Vnímá místo umění ve společnosti.	Integrace průřezových témat: - MKV / Kulturní diference - OSV / Psychohygiena - MV / Stavba mediálních sdělení - MV / Vnímání autora mediálních sdělení - MV / Fungování a vliv médií ve společnosti - MV / Tvorba mediálního sdělení - MV / Práce v realizačním týmu Mezipředmětové vztahy: - JaK / Komunikační a slohová výchova - PVT / Geometrie v rovině a v prostoru
VV-9-1-02	zaznamenává vizuální zkušenosti, zkušenosti získané ostatními smysly a podněty z představ a fantazie		
VV-9-1-03	zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace		
VV-9-1-04	vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření		
VV-9-1-05	rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku		
VV-9-1-06	interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků		
VV-9-1-07	ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření		
Vzdělávací obor: TĚLESNÁ VÝCHOVA			
Okruh: Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
TV-9-2-01	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	Používá pohyb jako formu sebevyjádření. Poznává možnosti svého těla a tvořivě je aplikuje ve hře i jiných činnostech. Posoudí provedení pohybové činnosti. Je si vědom případných nedostatků a jejich příčinách.	Integrace průřezových témat: - OSV / Sebepoznání a sebepojetí - OSV / Seberegulace a sebeorganizace Mezipředmětové vztahy:

TV-9-2-02	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny		• JaK / Člověk jako jedinec • JaK/ Svět práce
Okruh: Činnosti podporující pohybové učení			
TV-9-3-01	užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	Užívá sportovní názvosloví v kontextu různých rolí (cvičence, rozhodčího, diváka). Naplní ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu. Umí zvolit vhodnou taktiku a spolupracovat s ostatními. Respektuje jedinečnost každého člověka, umí si vymezit své hranice. Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí. Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy. Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci.	Integrace průřezových témat: • OSV / Sebepoznání a sebepojetí • OSV / Seberegulace a sebeorganizace • OSV / Psychohygiena • MV / Fungování a vliv médií ve společnosti • MV / Práce v realizačním týmu Mezipředmětové vztahy: • JaK / Člověk jako jedinec • JaK/ Svět práce
TV-9-3-02	naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu		
TV-9-3-03	dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji		
TV-9-3-04	rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora		
TV-9-3-05	sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí		
TV-9-3-06	zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže		
TV-9-3-07	zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci		
Vzdělávací obor: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE			
Okruh: Příprava pokrmů			
ČSP-9-5-01	používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče. Připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy. Dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti. Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce. Poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni.	Integrace průřezových témat: • OSV / Mezilidské vztahy • MV / Kulturní diference Mezipředmětové vztahy: • JaK / Svět práce • JaK / Komunikační a slohová výchova • PVT / Biologie rostlin a hub • PVT / Výchova ke zdraví
ČSP-9-5-02	připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy		
ČSP-9-5-03	dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti		
ČSP-9-5-04	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni		

Příroda, technika, věda (PVT)

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Příroda, technika, věda je vyučován ve všech ročnících prvního i druhého stupně. Jedná se o integrovaný předmět, který na prvním stupni propojuje výstupy vzdělávacích oborů Matematika, Člověk a jeho svět a Člověk a svět práce a na druhém stupni oborů Matematika, Informatika, Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis, Výchova ke zdraví a Člověk a svět práce. Svým pojetím a propojením vzdělávacích obsahů skrze velká témata, informační technologie a projekty umožňuje výchovně vzdělávací proces v předmětu PVT zpřístupnit žákům ucelený základ přírodních věd. Vysvětluje vazby mezi jednotlivými ekosystémy a podněcuje k udržitelnému životnímu stylu a ochraně životního prostředí.

Předmět PVT je zařazen v rozsahu 4 hodin v 1. – 3. ročníku, 5 hodin ve 4. ročníku a 4 hodiny v 5. ročníku, na druhém stupni v rozsahu 7 hodin v 6. ročníku, 8 hodin v 7. ročníku, 9 hodin v 8. ročníku a 8 hodin v 9. ročníku.

Předmět je realizován v kmenových třídách, odborných učebnách, v dalších prostorách školy i ve specializovaných institucích mimo školu (muzea, knihovny, observatoře, farmy, přírodovědné stanice, specializované laboratoře apod.), při pobytu venku nebo v rámci školních výjezdů. Žáci mohou být rozdělovány do různých věkově smíšených heterogenních skupin, skupin dle úrovně pokročilosti nebo pracovat samostatně.

Předmětem se prolínají různá průřezová témata a mezipředmětové vazby, jejichž bližší specifikace je uvedena v tabulce učební osnovy.

Očekávané výstupy v předmětu PVT jsou naplňovány rozmanitými vyučovacími metodami a formami, jejichž primárním předpokladem je vytvoření bezpečného a inspirativního prostředí. Poznávání světa je od počátku postaveno na zprostředkovaném učení nejen skrze Montessori připravené prostředí, ale i jiné názorné pomůcky, objevování přírody, světa a společnosti samotnými žáky prostřednictvím přírodní pedagogiky spojené s pravidelným pobytem a vzděláváním venku, skrze pokusy a aktivity praktického charakteru a exkurze. Je založena na prožitkovém učení a poznávání všemi smysly. Umožňuje porozumění souvislostí ve vnějším světě, pochopení přírodních zákonů prostřednictvím přímého kontaktu s živou i neživou přírodou, rozvíjení teoretických poznatků a přirozené posilování kladného vztahu k životu kolem nás. V různých vývojových obdobích dáváme dle schopností a potřeb velký prostor experimentování, projektovému vyučování, vyhledávání informací a jejich třídění, verbalizaci výstupů, kritickému myšlení a zájmům dětí i vzájemné spolupráci. Předmět žáky vede také ke znalosti vlastního těla a zdravého životního stylu.

Průvodce vede žáky k pravidelnému sebehodnocení, vede záznamy o jejich práci a podporuje je v jejich zájmu. Podle potřeby pomáhá žákům s organizací učebního procesu.

Učební osnovy 1. stupeň

Kód	Očekávané výstupy podle RVP Žák:	Školní výstupy a učivo Žák:	Průřezová témata Mezipředmětové vazby
Vzdělávací obor: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE			
Okruh: Číslo a početní operace			
M-3-1-01	používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, používá znaménka $<$, $>$ a $=$. Písemně i z paměti sčítá a odčítá do 1000.	Integrace průřezových témat: - OSV / Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - EVVO / Základní podmínky života Mezipředmětové vztahy: - JaK / Komunikační a slohová výchova
M-3-1-02	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	Správně zaneše číslo na číselnou osu. Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.	
M-3-1-03	užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace. Orientuje se v čase.	
M-3-1-04	provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	Provádí převody jednotek času. Popisuje jednoduché matematické závislosti z praktického života.	
M-3-1-05	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Zná princip asociativnosti při sčítání a násobení.	
M-3-2-01	orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel.	
M-3-2-02	popisuje jednoduché závislosti z praktického života	Zaokrouhluje přirozená čísla. Provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel.	
M-5-1-01	využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	Řeší úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel.	
M-5-1-02	provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	Samostatně tvoří již osvojené typy úloh.	

M-5-1-03	zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	Ví, co znamená celek a jeho část, kterou umí zapsat ve formě zlomku. Porovná zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel. Sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel. Přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty. Umí zapsat celé záporné číslo a vyznačí ho na číselné ose.	
M-5-1-04	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel		
M-5-1-05	modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku		
M-5-1-06	porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel		
M-5-1-07	přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty		
M-5-1-08	porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose		
M-5-4-01	řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	Dokáže vymyslet vlastní praktické slovní úlohy. Při řešení úloh hledá souvislosti. Poznává svět tvořivě.	
Okruh: Geometrie v rovině a v prostoru			
M-3-3-01	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	Pozná a pojmenuje rovinné útvary. Vytvoří základní rovinné útvary na geoboardu. Najde reprezentaci rovinných útvarů v realitě. Pozná a pojmenuje jednoduchá tělesa. Vymodeluje některá tělesa ze čtvrtky nebo kartonu. Najde reprezentaci jednoduchých těles v realitě. Odhadne délku úsečky. Změří délku úsečky pomocí pravítka. Změří délku stran trojúhelníku, čtverce a obdélníku. Porovná velikost rovinných útvarů. Pozná osu souměrnosti. Pozná, jestli je útvar osově souměrný pomocí překládání, určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru. Dokáže zakreslit souměrný útvar podle osy ve čtvercové síti. Narýsuje úsečku, trojúhelník, kružnici. Načrtne a narýsuje čtverec a obdélník. Grafiky sečte a odečte úsečky. Pozná lomenou čáru a určí její délku. Spočítá obvod mnohoúhelníku. Sestrojí kolmice a rovnoběžky. Určí obsah čtverce obdélníku a jiných obrazců pomocí čtvercové sítě. Užívá jednotky obsahu. Rozezná a znázorní ve čtvercové síti osově souměrné útvary. Samostatně řeší jednoduché praktické slovní úlohy, nachází další možná řešení úloh. Dokáže vymyslet vlastní praktické slovní úlohy.	Integrace průřezových témat: - OSV / Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - EVVO / Základní podmínky života - EVVO / Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: - Jak / Komunikační a slohová výchova - KaS / Konstrukční činnosti - KaS / Výtvarná výchova
M-3-3-02	porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky		
M-3-3-03	rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině		
M-5-3-01	narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce		
M-5-3-02	sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran		
M-5-3-03	sestrojí rovnoběžky a kolmice		
M-5-3-04	určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu		
M-5-3-05	rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru		
M-5-4-01	řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky		
Vzdělávací obor: ČLOVĚK A JEHO SVĚT			
Okruh: Místo, kde žijeme			

ČJS-5 -1-01	určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu. Určí světové strany podle mapy. Vymenuje, podle čeho lze v přírodě poznat světové strany. Určí světové strany venku v přírodě. Chová se bezpečně při pohybu a pobytu v přírodě	Integrace průřezových témat: - EVVO / Vztah člověka k prostředí - EVVO / Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy: - JaK / Komunikační a slohová výchova - KaS / Výtvarná výchova
ČJS-5 -1-02	určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě		
Okruh: Lidé a čas			
ČJS-5 -3-01	pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	Popíše proměny přírody během časového úseku.	Integrace průřezových témat: EVVO / Vztah člověka k prostředí
Okruh: Rozmanitost přírody			
ČJS-3 -4-01	pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	Popíše proměnu přírody v čase a vliv člověka. Určí, které přírodniny patří mezi živé a které mezi neživé. Pojmenuje rostliny a živočichy ve známé lokalitě. Roztřídí rostliny na byliny a dřeviny. Váží a porovnává pomocí váhy, pracuje s pojmem hmotnost. Měří délku pomocí různých druhů metrů (pásma, skládací metr, krejčovský metr, svinovací metr). Zná přístroje na měření teploty a ví, kde se používají, umí přečíst údaje z teploměru. Umí použít přístroj na měření času. Zjistí a popíše propojení prvků živé a neživé přírody. Popíše potravní řetězce v živočišné říši. Chápe a popíše, jak činnost člověka ovlivňuje vzhled přírody. Zjistí, jak může být v přírodě narušena rovnováha. Popíše, jak se mění denní doba na základě otáčení Země. Popíše jevy, které vznikají působením Měsíce. Popíše změny ročních období vzhledem k postavení Země a Slunce. Zdůvodní vzájemné podstatné vztahy mezi organismy. Nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí. Vyhledá přírodninu v atlase nebo encyklopedii. Zná základní podmínky pro život organismů. Popíše životní styl a chování vybraného živočicha. Popíše životní cyklus vybrané rostliny. Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě (energetika, lesnictví, průmysl, odpad, vodní hospodářství...). Navrhne možnosti, jak pomáhat životnímu prostředí. Rozliší, které aktivity jsou zdraví škodlivé a které prospěšné. Provede jednoduchý pokus a seznámí ostatní s výsledkem.	Integrace průřezových témat: - OSV / Rozvoj schopností poznávání - OSV / Komunikace - EVVO / Vztah člověka k prostředí - EVVO / Základní podmínky života - EVVO / Lidské aktivity a problémy životního prostředí - MV / Princip sociálního smíru a solidarity Mezipředmětové vztahy: - JaK / Lidé a čas - JaK / Závislosti, vztahy a práce s daty - KaS / Výtvarná výchova - KaS / Hudební výchova
ČJS-3 -4-02	roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě		
ČJS-3 -4-03	provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů		
ČJS-5 -4-01	objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka		
ČJS-5 -4-02	vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období		
ČJS-5 -4-03	zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy		
ČJS-5 -4-04	porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy		
ČJS-5 -4-05	zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat		
ČJS-5 -4-06	založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu		
Okruh:			

Člověk a jeho zdraví			
ČJS-3 -5-01	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	Zná a popíše jednoduché principy zdravého života Uplatňuje základní hygienické návyky. Dbá na prevenci. Zná rizika ohrožující zdraví a dodržuje pravidla bezpečnosti. V případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i jiné. Má základní znalosti o fungování lidského těla. Dokáže se soustředit na přítomný okamžik. Popíše zdravý životní styl a dokáže posoudit, které činnosti tělu a duši prospívají a které jim naopak škodí. Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života. Ví, jak vznikne a narodí se člověk. Učí se rozvrhnout si čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek. Dodržuje pravidla silničního provozu. Jedná tak, aby neohrozil své zdraví ani zdraví ostatních, a to i jako účastník silničního provozu. Zná dopravní značky. Ví, jak je třeba postupovat, pokud se ocitne u dopravní nehody. Trénuje poskytnutí první pomoci. Zná číslo tísňové linky a umí na ni zavolat. Nenechá s sebou manipulovat. Umí říct NE.	Integrace průřezových témat: - OSV / Sebepoznání a sebepojetí - OSV / Psychohygiena - OSV / Mezilidské vztahy - OSV / Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - MV / Fungování a vliv médií ve společnosti Mezipředmětové vztahy: - JaK / Lidé kolem nás - KaS / Výtvarná výchova - KaS / Hudební výchova - KaS / Tělesná výchova
ČJS-5 -5-01	využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života		
ČJS-5 -5-02	rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji žáka před a po jeho narození		
ČJS-5 -5-03	účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob		
ČJS-5 -5-04	uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista		
ČJS-5 -5-05	předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek		
ČJS-5 -5-06	uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou		
ČJS-5 -5-07	rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc		
Vzdělávací obor: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE			
Okruh: Pěstitelské práce			
ČSP-3 -3-01	provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování	Pozoruje proměny přírody a umí použít jednoduché nástroje při pozorování (lupu, mikroskop, dalekohled...). Zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování. Pečuje o nenáročné rostliny.	Integrace průřezových témat: - EVVO / Vztah člověka k prostředí - EVVO / Ekosystémy - EVVO / Základní podmínky života
ČSP-3 -3-02	pečuje o nenáročné rostliny		

Učební osnovy 2. stupeň

Kód	Očekávané výstupy podle RVP	Školní výstupy a učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Vzdělávací obor: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE			
Okruh: Číslo a proměnná			
M-9-1 -01	provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	Sčítá, odčítá, násobí, dělí (se zbytkem) s celými čísly (i zápornými). Sčítá, odčítá s desetinnými čísly a se zlomky se stejným jmenovatelem. Krátí (rozšiřuje) zlomky. Zaokrouhluje, provádí odhady s danou přesností. Zná číselnou osu a umístí na ni libovolné racionální číslo.	Integrace průřezových témat: - OSV / Rozvoj schopností poznávání - OSV / Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy: - JaK/ Závislosti, vztahy a práce s daty
M-9-1 -02	zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor		
M-9-1 -03	modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel		

M-9-1-04	užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek–část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	S desetinnými čísly sčítá, odčítá a násobí. Sčítá, odčítá, násobí, dělí, krátí zlomky. Zapiše racionální číslo zlomkem i desetinným číslem. Zná pojem dělitelnost. Řeší slovní úlohy s využitím dělitelnosti. Počítá s druhou mocninou i odmocninou. Analyzuje, modeluje a řeší problémy, slovní úlohy. Vyjádří část celku procentem, poměrem. Pracuje s měřítkem map a plánů. Řeší úlohy na procenta. Je schopen vymyslet slovní úlohy s procenty. Ví, co jsou prvočísla a zná způsob, jak určit, zda je dané číslo prvočíslem. Ve výpočtech používá proměnnou-neznámou (písmeno). Určí hodnotu výrazu. Zformuluje a vyřeší situaci s pomocí rovnice nebo soustavy dvou rovnic. Upravuje výrazy s neznámou (vytýkání, roznásobování). Provádí úpravy algebraických výrazů – sčítání, odčítání mnohočlenů, rozklad na součin. Umí použít získané znalosti v reálných situacích.	• KaS / Zpracování a využití informací • KaS / Hudební výchova
M-9-1-05	řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů		
M-9-1-06	řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)		
M-9-1-07	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním		
M-9-1-08	formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav		
M-9-1-09	analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel		
Okruh: Geometrie v rovině a v prostoru			
M-9-3-01	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	Využívá vlastnosti rovinných útvarů při řešení úloh (konstrukce, modelování, origami). Třídí a popíše základní rovinné útvary (trojúhelníky, čtyřúhelníky, mnohoúhelníky). Používá základní matematickou symboliku. Odvodí vlastnosti trojúhelníků jako je trojúhelníková nerovnost, součet úhlů v trojúhelníku apod. Sestrojí osu úhlu. Vysvětlí, jak určit těžiště, kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku. Zná Pythagorovu větu, vysvětlí pojem Thaletova kružnice. Vysvětlí, co jsou shodné a podobné trojúhelníky, zformuluje tvrzení o nich. Charakterizuje kruh, kružnici, poloměr, průměr. Změří velikost úhlu, určuje velikost úhlů rovinných útvarů výpočtem. Načrtne a rysuje rovinné útvary. Načrtne obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti. Odhaduje obsah rovinných útvarů. Vypočte obsah trojúhelníku a dalších mnohoúhelníků, vypočte obsah kruhu a jeho obvod. Charakterizuje základní tělesa (krychle, kvádr, hranol, jehlan, válec, kužel). Odhaduje objem těles. Modeluje krychlová tělesa, hranol, jehlan, načrtne jejich síť. Načrtne obraz krychle, kvádra, hranolu, jehlanu, válce a kužele. Vypočte objem krychlových těles, jehlanu, válce, koule.	Integrace průřezových témat: • OSV / Rozvoj schopností poznávání • OSV / Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy: • JaK / Závislosti, vztahy a práce s daty • JaK / Zpracování a využití informací • JaK / Algoritmizace a programování • KaS/ Výtvarná výchova • EDIKA
M-9-3-02	charakterizuje a třídí základní rovinné útvary		
M-9-3-03	určuje velikost úhlu měřením a výpočtem		
M-9-3-04	odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů		
M-9-3-05	využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh		
M-9-3-06	načrtne a sestrojí rovinné útvary		
M-9-3-07	užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků		
M-9-3-08	načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar		
M-9-3-09	určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti		
M-9-3-10	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles		
M-9-3-11	načrtne a sestrojí síť základních těles		
M-9-3-12	načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině		

M-9-3-13	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Počítá povrchy krychlových těles, válce, jehlanu. Získané poznatky dokáže aplikovat při řešení úloh z praxe. Řeší geometrické úlohy. Řeší logické kombinatorické a pravděpodobnostní úlohy. Řeší netradiční logické, geometrické úlohy; úlohy komplexního charakteru. Řeší úlohy s posloupností kroků. Řeší úlohy s úročením. Vymýšlí úlohy a hledá souvislosti.	
M-9-4-01	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací		
M-9-4-02	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí		
Vzdělávací obor: INFORMATIKA			
Okruh: Informační systémy			
I-9-3-01	vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	Zná informační systém používaný ve škole a pojmenuje jeho prvky. Pojmenuje účel informačního systému a jeho roli ve společnosti. Je si vědom rizik při užívání informačního systému. Orientuje se v autorských právech, pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví. Pracuje s daty v tabulce. Používá funkce řazení a filtrování. Seznámí se s funkcemi a vzorci, které se používají pro správu velkých souborů dat. Sestaví tabulku podle doporučeného i vlastního návrhu. Nastaví pravidla pro práci se záznamy. Zhodnotí funkčnost nastavených pravidel. V případě potřeby navrhne úpravu pravidel. Hledá nejjednodušší řešení.	Integrace průřezových témat: - OSV / Komunikace - OSV / Rozvoj schopností poznávání - OSV / Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - MV / Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - MV / Stavba mediálních sdělení - MV / Práce v realizačním týmu Mezipředmětové vztahy: - JaK / Data, informace - JaK / Algoritmizace a programování - KaS / Člověk ve společnosti
I-9-3-02	nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat		
I-9-3-03	vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat		
I-9-3-04	sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu		
Okruh: Digitální technologie			
I-9-4-01	popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě	Popíše, jak funguje počítač, rozliší hardware a software. Na konkrétním příkladu popíše operační systém. Spravuje soubory, rozlišuje jejich formáty. Volí vhodný formát pro uložení dat s ohledem na jejich další přenos. Chápe strukturu a princip internetu. Uvede příklady sítí a jejich charakteristické znaky. Volí vhodný způsob připojení digitálního zařízení do sítě. Dokáže řešit běžné technické problémy. Orientuje se v autorských právech, pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví. Zná programy pro zabezpečení digitálních zařízení a dat a aktivně je používá. Popíše fungování a limity zabezpečovacích řešení. Je si vědom své digitální stopy a minimalizuje riziko zneužití dat.	Integrace průřezových témat: - OSV / Rozvoj schopností poznávání - OSV / Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - MV / Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - MV / Stavba mediálních sdělení - MV / Práce v realizačním týmu Mezipředmětové vztahy: - JaK / Data, informace - KaS / Člověk ve společnosti
I-9-4-02	ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos		
I-9-4-03	vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky		
I-9-4-04	poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače		
I-9-4-05	dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení		
Vzdělávací obor: FYZIKA			
Okruh: Látky a tělesa			

F-9-1-01	změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa	Při praktickém řešení problému umí používat měřidla, základní fyzikální jednotky a vztahy mezi základními fyzikálními veličinami (délka, hmotnost, teplota, čas, objem) Rozhodne, které věci jsou z látky pevné, kapalné nebo plyné, charakterizuje společné a rozdílné vlastnosti. Rozumí molekulárnímu složení látek. Dá konkrétní příklad, na kterém ilustruje neustálý pohyb částic a jejich vzájemné působení. Předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při změně jeho teploty. Rozumí vztahu mezi hustotou, hmotností a objemem, experimentálně určí hustotu látky ze změřené hmotnosti a objemu.	Integrace průřezových témat: - OSV / Rozvoj schopností poznávání - EVVO / Základní podmínky života Mezipředmětové vztahy: - JaK / Závislosti, vztahy a práce s daty - JaK / Zpracování a využití informací - KaS/ Digitální technologie - KaS / Příprava pokrmů - EDIKA
F-9-1-02	uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí		
F-9-1-03	předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty		
F-9-1-04	využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů		
Okruh: Pohyb těles; síly			
F-9-2-01	rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	Objasní pojmy klid a pohyb. Uvede jednotlivé druhy pohybů z praxe včetně kmitavého pohybu. Uvede konkrétní příklady, kdy se těleso pohybuje vůči jednomu tělesu a současně nepohybuje vůči jinému tělesu. Změří čas a dráhu a určí průměrnou rychlost pohybu tělesa. Chápe závislost rychlosti pohybu na dráze a čase. Popíše chování tělesa či těles na základě grafu s(t) složeného z několika úseků rovnoměrného pohybu. Z grafu s(t) rovnoměrného pohybu určí rychlost tělesa. Změří periodu kmitavého pohybu kyvadla. Pozná graf kmitavého pohybu, popíše, čím je charakteristický. Vysvětlí působení gravitační síly Země. Určí v konkrétních situacích druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici. Vysvětlí na příkladech vzájemné působení dvou těles; rozliší, zda působením síly došlo ke změně tvaru či pohybu tělesa.	Integrace průřezových témat: - OSV / Rozvoj schopností poznávání - EVVO / Základní podmínky života Mezipředmětové vztahy: - JaK/ Závislosti, vztahy a práce s daty - JaK / Zpracování a využití informací - KaS / literární výchova - EDIKA
F-9-2-02	využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles		
F-9-2-03	určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici		
Okruh: Mechanické vlastnosti tekutin			
F-9-3-01	využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	Vysvětlí princip hydraulického zařízení. Vysvětlí závislost atmosférického tlaku na výšce. Objasní vznik vztahové síly při ponoření tělesa do kapaliny a podstatu Archimédova zákona. Určí, kdy se těleso v kapalině vznáší nebo plave.	Mezipředmětové vztahy: EDIKA
Okruh: Energie			
F-9-4-01	využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	Rozumí základním energetickým přeměnám. Ví, jaké základní druhy energie rozeznáváme. Popíše formy energie, se kterými se setkal. Vysvětlí a umí použít vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem. Rozpozná jednotlivé skupenské přeměny.	Integrace průřezových témat: - OSV / Rozvoj schopností poznávání - EVVO / Základní podmínky života Mezipředmětové vztahy: - JaK / Zpracování a využití informací - KaS / Výtvarná výchova
F-9-4-02	zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí		

		S ohledem na životní prostředí zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů.	• EDIKA
Okruh: Zvukové děje			
F-9-5-01	rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	Uvede zdroje zvuku ve svém okolí. Odůvodní, proč je přítomnost látkového prostředí nezbytnou podmínkou pro šíření zvuku a jak prostředí ovlivňuje rychlost zvuku. Objasní odraz zvuku a vysvětlí vznik ozvěny. Ukáže, že výška tónu je tím větší, čím větší je jeho kmitočet. Posoudí vliv nadměrného hluku na člověka/životní prostředí a navrhne vhodná opatření.	Integrace průřezových témat: • OSV / Rozvoj schopností poznávání • EVVO / Základní podmínky života Mezipředmětové vztahy: • Komunikace / Zpracování a využití informací • KaS / Hudební výchova
F-9-5-02	posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí		
Okruh: Elektromagnetické a světelné děje			
F-9-6-01	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	Rozumí principu sestavení elektrického obvodu a podle schématu jej správně sestaví. Rozezná zapojení vedle sebe nebo za sebou. Rozhodne, zda v daném obvodu jsou splněny podmínky vzniku elektrického proudu. Změří elektrický proud a napětí v daném místě obvodu. Rozliší stejnosměrný proud od střídavého. Zná vlastnosti materiálů používaných v elektrotechnice, rozliší vodič, izolant a polovodič. Zná terminologii zdroj napětí, spotřebič, spínač. Popíše výrobu elektrické energie a její přenos. Popíše, ve kterých situacích lze pozorovat magnetického pole. Vysvětlí, jak se chová cívka s proudem a co je elektromagnetická indukce. Objasní, jak funguje elektrická zásuvka a jaká jsou nebezpečí při práci s elektrickými spotřebiči. Popíše, jak se šíří světlo – po jaké dráze, jakou rychlostí, jak se šíří v různých prostředích. Vysvětlí, jak se světlo odráží. jak se láme, jak fungují čočky (spojky, rozptylky).	Integrace průřezových témat: • OSV / Rozvoj schopností poznávání • EVVO / Základní podmínky života Mezipředmětové vztahy: • JaK / Zpracování a využití informací • JaK / Informační systémy • JaK / Digitální technologie • KaS / Výtvarná výchova • EDIKA
F-9-6-02	rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí		
F-9-6-03	rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností		
F-9-6-04	využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní		
F-9-6-05	využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh		
F-9-6-06	rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami		
Okruh: Vesmír			
F-9-7-01	objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	Popíše, z čeho se skládá sluneční soustava, vysvětlím příčinu pohybu planet okolo Slunce (měsíců okolo planet). Popíše vliv Měsíce na Zemi, uvede konkrétní příklady, vysvětlí je.	Integrace průřezových témat: • OSV / Rozvoj schopností poznávání • EVVO / Základní podmínky života
Vzdělávací obor: CHEMIE			
Okruh: Pozorování, pokus a bezpečnost práce			
CH-9-1-01	určí společné a rozdílné vlastnosti látek	Orientuje se v základní chemické terminologii.	Integrace průřezových témat:

CH-9 -1-02	pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	Umí popsat vlastnosti látek. Zná pravidla bezpečné práce v laboratoři. Zná rizika práce s vybranými běžně používanými chemikáliemi.	- OSV / Rozvoj schopností poznávání - EVVO / Lidské aktivity a problémy životního prostředí - EVVO / Vztah člověka k prostředí
Okruh: Směsi			
CH-9 -2-01	rozlišuje směsi a chemické látky	Rozliší směsi od chemické látky. Dokáže popsat různé typy směsí. Vypočítá složení roztoků (přes hmotnostní zlomek), vypočítá ředění roztoků pomocí křížového pravidla. Připraví prakticky roztok daného složení, který následně dle zadání zředí. Vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek. Vysvětlí principy oddělování složek směsí. Rozlišuje různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití. Zná složení vzduchu. Uvede příklady znečišťování vody a vzduchu, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění.	Integrace průřezových témat: - EVVO / Lidské aktivity a problémy životního prostředí - EVVO / Vztah člověka k prostředí
CH-9 -2-02	vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení		Mezipředmětové vztahy: - JaK / Závislosti, vztahy a práce s daty - JaK / Zpracování a využití informací - JaK / Digitální technologie - EDIKA
CH-9 -2-03	navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi		
CH-9 -2-04	rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu		
Okruh: Částicové složení látek a chemické prvky			
CH-9 -3-01	používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	Používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech. Popíše stavbu atomu. Ví, co určuje protonové číslo. Vysvětlí pojem chemická vazba. Umí popsat periodickou soustavu prvků a orientují se v ní. Rozpozná vybrané kovy a nekovy a zná jejich vlastnosti a použití. Používá základní názvosloví.	Integrace průřezových témat: - EVVO / Lidské aktivity a problémy životního prostředí - EVVO / Vztah člověka k prostředí
CH-9 -3-02	orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti		Mezipředmětové vztahy: JaK / Zpracování a využití informací
Okruh: Chemické reakce			
CH-9 -4-01	rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání	Rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí. Rozezná jednotlivé typy chemických reakcí. Uvede příklady důležitých chemických reakcí, které probíhají v přírodě a které se používají v chemické výrobě. Umí přečíst i zapsat chemické rovnice, umí použít zákon zachování hmotnosti. Zná veličiny látkové množství a molární hmotnost a umí je použít při jednoduchých výpočtech. Uvede faktory ovlivňující průběh chemických reakcí a jejich vliv na bezpečný průběh reakce.	Integrace průřezových témat: - EVVO / Lidské aktivity a problémy životního prostředí - EVVO / Vztah člověka k prostředí
CH-9 -4-02	aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu		Mezipředmětové vztahy: - JaK / Závislosti, vztahy a práce s daty - JaK / Zpracování a využití informací - JaK / Digitální technologie - EDIKA
Okruh: Anorganické sloučeniny			
CH-9 -5-01	porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	Rozlišuje kyseliny a zásady. Uvede vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů a hydroxidů. Uvede vlastnosti a použití vybraných prakticky významných kyselin a solí. Orientuje se na stupnici pH. Změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem.	Integrace průřezových témat: - EVVO / Lidské aktivity a problémy životního prostředí - EVVO / Vztah člověka k prostředí
CH-9 -5-02	orientuje se na stupnici pH, změní reakci roztoku univerzálním indikátorovým		Mezipředmětové vztahy:

	papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	Popíše průběh neutralizační reakce a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi. Vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a popíše opatření, kterými jim lze předcházet. Znalosti o vlastnostech látek dokáže použít v běžném životě a s ohledem na životní prostředí.	- JaK / Závislosti, vztahy a práce s daty - JaK / Zpracování a využití informací - JaK / Digitální technologie - EDIKA
Okruh: Organické sloučeniny			
CH-9 -6-01	rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	Rozlišuje nejjednodušší uhlovodíky, jejich zdroje, vlastnosti a použití. Uvede příklady fosilních paliv a vyráběných paliv a zhodnotí jejich užívání jako zdrojů energie. Uvede základní produkty průmyslového zpracování ropy a jejich použití. Rozlišuje vybrané deriváty uhlovodíků. Orientuje se v koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovinách, tucích, sacharidech. Uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů a jejich postavení ve výživě člověka.	Integrace průřezových témat: - EVVO / Lidské aktivity a problémy životního prostředí - EVVO / Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: - JaK / Závislosti, vztahy a práce s daty - JaK / Zpracování a využití informací - JaK / Digitální technologie - EDIKA
CH-9 -6-02	zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy		
CH-9 -6-03	rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití		
CH-9 -6-04	uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů		
Okruh: Chemie a společnost			
CH-9 -7-01	zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	Uvede příklady prvotních a druhotných surovin pro chemické výroby. Zhodnotí vliv chemického průmyslu na životní prostředí a význam užívání druhotných surovin. Uvede příklady volně prodáváných hořavin a zásady bezpečné práce s těmito látkami. Vysvětlí principy hašení požárů. Vyjmenují příklady plastů a syntetických vláken, zná jejich vlastnosti a posoudí vliv používání plastů na životní prostředí. Uvede příklady léčiv a volně i nezákonně prodáváných návykových látek, popíše příklady následků, kterým se vystavuje jejich konzument. Zhodnotí používání průmyslových hnojiv. Získané poznatky aktivně používá ve prospěch společnosti	Integrace průřezových témat: - EVVO / Lidské aktivity a problémy životního prostředí - EVVO / Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: - JaK / Závislosti, vztahy a práce s daty - JaK / Zpracování a využití informací - JaK / Digitální technologie - EDIKA
CH-9 -7-02	aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe		
CH-9 -7-03	orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka		
Vzdělávací obor: PŘÍRODOPIS			
Okruh: Obecná biologie a genetika			
P-9-1 -01	rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	Popíše biologickou podstatu života a jeho základní projevy. Má přehled o vývoji organismů. Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti. Vysvětlí, jakým způsobem se přenáší genetická informace. Zná příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů. Zná základní stavbu virů a bakterií. Vysvětlí na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka.	Integrace průřezových témat: - EVVO / Ekosystémy - EVVO / Základní podmínky života - EVVO / Lidské aktivity a problémy životního prostředí - EVVO / Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: - JaK / Zpracování a využití informací - KaS / Digitální technologie - EDIKA
P-9-1 -02	vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti		
P-9-1 -03	uvede příklady dědičnosti v praktickém životě		
P-9-1 -04	uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka		

Okruh: Biologie hub			
P-9-2 -01	rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	Objasní důležitost hub v ekosystému lesa. Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby. Popíše kdy a kde najít jedlé houby a jak je upravit pro konzumaci.	Integrace průřezových témat: - EVVO / Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: - EDIKA
Okruh: Biologie rostlin			
P-9-3 -01	odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	Popíše rostlinnou buňku. Charakterizuje typy rostlinných pletiv. Popíše stavbu a význam orgánů rostlin. Uvede základní skupiny rostlin. Vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů (fotosyntéza, dýchání, růst, rozmnožování). Vypěstuje rostlinu a vysvětlí důležité podmínky pro její život. Uvede příklady přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí. S pomůckou (internet, atlas, encyklopedie apod.) určí druh rostliny a zařadí ji do skupiny. Uvede rostliny, které se vyskytují volně v přírodě a které lze použít pro lidskou potravu. Popíše způsoby úpravy rostlin ke konzumaci.	Integrace průřezových témat: - EVVO / Ekosystémy - EVVO / Základní podmínky života - EVVO / Lidské aktivity a problémy životního prostředí - EVVO / Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: - JaK / Zpracování a využití informací - KaS / Digitální technologie - KaS / Příprava pokrmů. - EDIKA
P-9-3 -02	vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin		
P-9-3 -03	rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů		
Okruh: Biologie živočichů			
P-9-4 -01	porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	Popíše živočišnou buňku a vyjmenuje rozdíly mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými živočichy. Rozliší základní skupiny živočichů a popíše stavbu jejich těla. Umí pozorovat zvíře v přírodě a pojmenovat základní znaky jeho chování. Zhodnotí význam živočichů v přírodě. Vyjmenuje druhy, které jsou významné ve vztahu k člověku (hospodářská zvířata, domácí živočichové, epidemiologicky významné druhy). Uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy. Dokáže se postarat o zvíře a uspokojit jeho potřeby.	Integrace průřezových témat: - EVVO / Ekosystémy - EVVO / Základní podmínky života - EVVO / Lidské aktivity a problémy životního prostředí - EVVO / Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: - JaK / Zpracování a využití informací - KaS / Digitální technologie - KaS / Příprava pokrmů. - EDIKA
P-9-4 -02	rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin		
P-9-4 -03	odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí		
P-9-4 -04	zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy		
Okruh: Biologie člověka			
P-9-5 -01	určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	Popíše lidské tělo, důležité soustavy a orgány. Objasní stavbu a funkci orgánů opěrné, pohybové, oběhové, dýchací, trávicí, vylučovací, rozmnožovací a nervové soustavy a ví, kde jsou jednotlivé orgány umístěny. Vyjmenuje a na sobě ukáže smyslové orgány. Orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka. Objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří. Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a umí uplatnit zásady jejich prevence a léčby. Chápe význam zdravého způsobu života.	Integrace průřezových témat: - EVVO / Ekosystémy - EVVO / Základní podmínky života - EVVO / Lidské aktivity a problémy životního prostředí - EVVO / Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: - JaK / Zpracování a využití informací - KaS / Digitální technologie - KaS / Příprava pokrmů. - EDIKA
P-9-5 -02	orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka		
P-9-5 -03	objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří		
P-9-5 -04	rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby		

Okruh: Neživá příroda			
P-9-6-01	rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny. Uvede příklady těžby surovin. Zná důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů. Uvede složení, vlastnosti a význam půdy. Popíše geologický oběh hornin a oběh vody. Uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů. Charakterizuje mimořádné události způsobené přírodními vlivy a jejich doprovodné jevy. Uvede, jak je možné se chránit před nepříznivými jevy počasí. Aplikuje praktické metody poznávání přírody - mikroskopování, pozorování lupou. V přírodě se chová ohleduplně a bezpečně	Integrace průřezových témat: • EVVO / Ekosystémy • EVVO / Základní podmínky života • EVVO / Lidské aktivity a problémy životního prostředí • EVVO / Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: • JaK / Zpracování a využití informací • KaS / Digitální technologie • KaS / Příprava pokrmů. • EDIKA
P-9-6-02	rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody		
P-9-6-03	uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi		
P-9-8-01	Aplikuje praktické metody poznávání přírody		
Okruh: Základy ekologie			
P-9-7-01	uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	Dokáže popsat vztahy mezi organismy v určitém prostředí. Zná příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy. Objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému. Popíše konkrétní ekosystém, jeho složky a základní vztahy v něm. Uvede příklady potravních řetězců v různých ekosystémech. Uvede příklady vlivu lidské činnosti na konkrétní ekosystém. Diskutuje o vlivu člověka na životní prostředí.	Integrace průřezových témat: • EVVO / Ekosystémy • EVVO / Základní podmínky života • EVVO / Lidské aktivity a problémy životního prostředí • EVVO / Vztah člověka k prostředí • MV / Kulturní diference • MV / Princip sociálního smíru a solidarity Mezipředmětové vztahy: • KaS/ Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie
P-9-7-02	na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému		
P-9-7-03	vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam		
P-9-7-04	uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí		
P-9-8-01	aplikuje praktické metody poznávání přírody	Aplikuje praktické metody poznávání přírody (mikroskopování, pozorování lupou). V přírodě se chová ohleduplně a bezpečně.	Integrace průřezových témat: EVVO / Vztah člověka k prostředí
Vzdělávací obor: ZEMĚPIS			
Okruh: Přírodní obraz Země			
Z-9-2-01	prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	Dokáže popsat tvar planety Země, její pohyby v planetárním prostoru. Vysvětlí důsledky pohybů Země na přírodní jevy. Porovná dva příklady přírodní sféry, její složky a vzájemné vztahy. Klasifikuje tvary zemského povrchu. Určí, jaké vnitřní a vnější procesy probíhají v přírodní sféře.	Integrace průřezových témat: • EVVO / Základní podmínky života • EVVO / Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: • JaK / Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie • EDIKA
Z-9-2-02	rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu		
Z-9-2-03	porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost		
Okruh: Životní prostředí			

Z-9-5-01	porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín	Rozlišuje typy krajín a chápe vliv krajiny na život. VÍ, kde leží a čím jsou výjimečná jednotlivá přírodní pásma a dokáže určit jaké přírodní podmínky se v nich nacházejí. Na konkrétních příkladech dokáže vysvětlit dopady lidských aktivit na životní prostředí.	Integrace průřezových témat: • EVVO / Ekosystémy • EVVO / Základní podmínky života • EVVO / Lidské aktivity a problémy životního prostředí • EVVO / Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: • JaK / Regiony světa
Z-9-5-02	uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)		
Z-9-5-03	uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí		
Okruh: Terénní geografická výuka, praxe a aplikace			
Z-9-7-01	ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	Dokáže se orientovat v přírodě i ve městě pomocí papírové (i digitální) mapy. Umí číst krajinu a její přírodní (poloha, nadmořská výška, směr toku řeky, azimut) a společenské (postavení města, velikost, vzdálenost obce od krajských měst) parametry. Geografické znalosti dokáže aplikovat v konkrétních případech. Zná zásady bezpečného chování v krajině (jak pro sebe, tak pro své okolí).	Integrace průřezových témat: • EVVO / Základní podmínky života • EVVO / Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: • JaK / Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie • EDIKA
Z-9-7-02	aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny		
Z-9-7-03	uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech		
Vzdělávací obor: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ			
VZ-9-1-01	respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	Přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů. Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, školy). Uvede příklady pozitivního a negativního vlivu sociálního prostředí (vrstevníci, rodinné prostředí) s ohledem na zdraví člověka. Vysvětlí na příkladech souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím. Popíše, jak vnímá hodnotu zdraví. Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o to, aby aktivně podporoval své zdraví. Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm ve skupině. Dbá na zdravé stravovací návyky a uvědomuje si, co jí. Uvědomuje si riziko rozvoje civilizačních nemocí v případě nevhodných stravovacích návyků. Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví. Projevuje odpovědný vztah k sobě samému. Umí samostatně relaxovat a vyhýbat se dlouhodobému stresu. Respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; chová se vhodně k opačnému pohlaví. Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou. Používá ochranné způsoby chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami. Svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc.	Integrace průřezových témat: • OSV / Rozvoj schopností poznávání • OSV / Sebepoznání a sebepojetí • OSV / Seberegulace a sebeorganizace • OSV / Psychohygiena • OSV / Komunikace Mezipředmětové vztahy: • JaK / Člověk jako jedinec • JaK/ Svět práce • EDIKA
VZ-9-1-02	vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví		
VZ-9-1-03	vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví		
VZ-9-1-04	posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví		
VZ-9-1-05	usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví		
VZ-9-1-06	vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí		
VZ-9-1-07	dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky		
VZ-9-1-08	uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc		
VZ-9-1-09	projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání		

	a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	Uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek. V případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým. Vyhodnotí, na základě svých znalostí a zkušeností, možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt. Umí říct NE, STOP nebo opustit situaci. Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy. V případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc. Uplatňuje vhodné způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí.	
VZ-9-1-10	samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím		
VZ-9-1-11	respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví		
VZ-9-1-12	respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování		
VZ-9-1-13	uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým		
VZ-9-1-14	vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi		
VZ-9-1-15	projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc		
VZ-9-1-16	uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí		
Vzdělávací obor: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE			
Okruh: Design a konstruování			
ČSP-9-2-01	sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model	Sestaví model podle návodu. Navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky. Vyhodnotí jejich funkčnost a bezpečnost. Provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení. Chová se bezpečně a dodržuje předpisy.	Integrace průřezových témat: • EVVO / Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: • JaK / Svět práce • JaK / Informační systémy
ČSP-9-2-02	navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.		
ČSP-9-2-03	provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení		
ČSP-9-2-04	dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu		
Okruh: Využití digitálních technologií			
ČSP-9-7-01	ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky	Umí používat digitální technologie a jejich běžné komponenty. Propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení.	Integrace průřezových témat: • OSV / Komunikace • OSV / Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

ČSP-9-7-02	propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení	Dokáže si s pomocí mobilního telefonu najít dopravní spojení, místo na mapě, objednat si zboží, nalézt potřebnou informaci. Chrání digitální techniku před poškozením.	- MV / Tvorba mediálního sdělení - MV / Práce v realizačním týmu Mezipředmětové vztahy: - JaK / Digitální technologie
ČSP-9-7-03	pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava		
ČSP-9-7-04	ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením		

Edika

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Edika má mezi ostatními předměty specifické postavení. Jedná se o integrovaný předmět, který však nadále integruje předměty JaK, KaS i PVT. Je vyučován ve všech ročnících prvního i druhého stupně a cílí na rozvoj a prohlubování klíčových kompetencí a na vytvoření prostoru pro naplnění hlavního vzdělávacího cíle, kterým je poznání sebe sama. Pracuje s některými výstupy doplňujících vzdělávacích oborů: Etická výchova, Dramatická výchova i s některými výstupy hlavních vzdělávacích oborů od Českého jazyka a literatury až po obor Člověk a svět práce. S ohledem na charakter předmětu jsou výstupy žáků značně individuální, a tudíž těžce specifikovatelné a pouze subjektivně měřitelné. Z tohoto důvodu uvádíme pouze hlavní výstupy bez systematického uspořádání.

Předmět EDIKA je zařazen v rozsahu 3 hodin v 1. – 4. ročníku a 4 hodin ve 5. ročníku, na druhém stupni v rozsahu 4 hodin v 6. a 7. ročníku a 5 hodin v 8. a 9. ročníku.

Předmět je realizován v kmenových třídách, dále při pobytu venku nebo v rámci školních exkurzí a výjezdů. Také při besedách se zajímavými hosty na různá aktuální témata a při návštěvách firem a podniků. Žáci pracují ve skupinách nebo individuálně.

Předmětem se prolínají v podstatě všechna průřezová témata, zejména osobnostní a sociální výchova.

Předmět EDIKA se zaměřuje na sebepoznávání a sebepřijetí, prolíná se veškerým děním ve škole. Realizuje se při hře, relaxaci, záměrné všímavosti, spolupodílení se na životě v Edisoně, při konfliktu, skrze vnímání chyby jako přirozeného projevu učení, při vzájemném sdílení, zprostředkovaném učení, připraveném prostředí, při aktivitách v přírodě, při prožívání sebe sama skrze umění (hudba, výtvarná tvorba, drama). Vede k vytváření vlastních představ a konceptů skrze zkušenost ať už individuální nebo skupinovou. Přispívá k rozvoji tvořivosti, spolupráce, otevřené komunikace, k budování dobrých vztahů a vnitřní pohody.

Učební osnovy 1. stupeň

Kód	Očekávané výstupy podle RVP	Školní výstupy a učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Vzdělávací obor: DRAMATICKÁ VÝCHOVA			
DV-3-1-01	zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla; dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých	Během mluvení bez problému dýchá. Správně mluví a artikuluje. Umí rozpoznat emoce druhých. Dovede hlasem a pohybem vyjadřovat emoce.	Integrace průřezových témat: - OSV / Komunikace - OSV / Rozvoj schopností poznávání - OSV / Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - OSV / Mezilidské vztahy - OSV / Kreativita
DV-3-1-02	rozlišuje herní a reálnou situaci; přijímá pravidla hry; vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná	Rozlišuje herní situaci od reálné. Dovede přijmout pravidla hry.	

DV-3-1-03	zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání	Ztvární jednoduché role a přirozeně v nich jedná. Zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání. Spolupracuje ve skupině na tvorbě a prezentaci jevištní situace. Sleduje prezentace ostatních. S pomocí dospělého reflektuje zážitek z divadelního, filmového, televizního nebo rozhlasového díla. Dovede tělem vyjádřit své pocity. Dovede tělem vyjádřit pocity určité postavy. Dovede vstoupit do role a přesvědčivě v ní jednat. Dovede rozeznat v příběhu konflikt a nahlédnout na něj z pozic různých postav. Zabývá se důsledky jednání postav. Pojmenuje téma příběhu. Ve skupině vytvoří divadlo. Reflektuje svůj zážitek z divadla. Používá dramatický projev k vlastnímu sebevyjádření. Formuluje a sdílí zpětnou vazbu.	- OSV / Hodnoty, postoje, praktická etika - MV / Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - MKV / Lidské vztahy - MKV / Multikulturalita - VMEGS / Objevujeme Evropu a svět - VMEGS / Evropa a svět nás zajímá
DV-3-1-04	spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace; prezentuje ji před spolužáky; sleduje prezentace ostatních		
DV-3-1-05	reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního, rozhlasového)		
DV-5-1-01	propojuje somatické dovednosti a kombinuje je za účelem vyjádření vnitřních stavů a emocí vlastních i určité postavy		
DV-5-1-02	pracuje s pravidly hry a jejich variacemi; dokáže vstoupit do role a v herní situaci přirozeně a přesvědčivě jednat		
DV-5-1-03	rozpoznává témata a konflikty v situacích a příbězích; nahlíží na ně z pozic různých postav; zabývá se důsledky jednání postav		
DV-5-1-04	pracuje ve skupině na vytvoření menšího inscenačního tvaru a využívá přitom různých výrazových prostředků		
Vzdělávací obor: ETICKÁ VÝCHOVA			
EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	Dodržuje školní a třídní pravidla. Alespoň jednou konkrétní aktivitou přispívá k chodu nebo bezpečnému klimatu třídy/školy a popíše ji ostatním. Rozpozná ohleduplné a neohleduplné jednání k sobě i k ostatním v různých situacích. Chová se ohleduplně k sobě i k ostatním. Pomůže někomu adekvátním způsobem. Rozdělí se. Vyjádří soucit druhému. Vyjadřuje city v jednoduchých situacích. Vyjádří skupině svůj nápad pro konkrétní úkol. Rozezná slušné vyjadřování od neslušného a dokáže přizpůsobit svůj projev dané komunikaci. Pojmenuje neverbální prvky komunikace, vyloží jejich základní významy a použije je vhodným způsobem ve svém projevu. Pojmenuje své silné stránky v různých situacích. Dokáže druhé ocenit a vysvětlit svůj pocit z jejich úspěchu. Pozná emoce druhých a vhodně na ně reaguje. Odolává manipulaci. Vymyslí, jak zlepšit konkrétní situaci ve svých mezilidských vztazích. Své nápady realizuje. Umí se zapojit do spontánních (neřízených) her a aktivit s ostatními spolužáky. Využívá podněty k rozvíjení kreativity. Rozpozná vhodné/nevhodné, bezpečné/nebezpečné hry a aktivity ostatních. Realizuje vlastní projekty. Umí se asertivně a účinně vymezit vůči nevhodnému a nebezpečnému chování ostatních.	Integrace průřezových témat: - OSV / Sebepoznání a sebepojetí - OSV / Hodnoty, postoje, praktická etika - OSV / Mezilidské vztahy - OSV / Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - MKV / Lidské vztahy - MKV / Princip sociálního smíru a solidarity - EVVO / Lidské aktivity a problémy životního prostředí - EVVO / Vztah člověka k prostředím Mezipředmětové vztahy: - KaS / Lidé kolem nás - KaS / Výtvarná výchova - KaS / Hudební výchova - PVT / Rozmanitost přírody
EV-3-1-02	se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel		
EV-3-1-03	si osvojí základní vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým		
EV-3-1-04	zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky		
EV-3-1-05	vyjadřuje city v jednoduchých situacích		
EV-3-1-06	využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů		
EV-3-1-07	reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc		
EV-5-1-01	reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku		
EV-5-1-02	si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří si pozitivní sebehodnocení		
EV-5-1-03	se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách		
EV-5-1-04	identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí		

EV-5-1-05	jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy		
EV-5-1-06	iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné nabídky reaguje asertivně		
Okruhy: Literární výchova, Lidé kolem nás, Člověk a jeho zdraví, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Nestandardní úlohy, Člověk a svět práce			
ČJL-3-3-02	Vyjadřuje své pocity z přečteného textu	Svobodně vyjadřuje sám sebe. Osvojuje si dovednost zpětné vazby. Vnímá názory druhých.	Integrace průřezových témat: - OSV / Sebepoznání a sebepojetí - OSV / Mezilidské vztahy
ČJS-5-2-02	rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	Vyjadřuje své názory, naslouchá ostatním, hledá společná řešení. Umí říct svůj nesouhlas a zdůvodnit jej. Rozpozná, co je a není bezpečné chování v různých situacích a uvede jednotlivé příklady. Chová se bezpečně v různých situacích. Řekne, když je mu/ji něco nepříjemné v různých situacích. Umí požádat o pomoc pro sebe i pro jiné. Ovládá zásady komunikace při tísňovém telefonování. Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech. Učí se zorganizovat čas. Myslí na nutnost odpočinku.	Integrace průřezových témat: - OSV / Sebepoznání a sebepojetí - OSV / Psychohygiena - OSV / Mezilidské vztahy - OSV / Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy: - KaS / Lidé kolem nás - KaS / Tělesná výchova
ČJS-3-5-02	rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných		
ČJS-3-5-03	chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek		
ČJS-3-5-04	reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech		
ČJS-5-5-03	účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob		
HV-5-1-02	realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	Tvoří svobodně. Vyjádří hudbu pohybem. Podle svých možností vytváří hudební improvizace. Používá obrazná vyjádření a přirovnání v běžné komunikaci.	
VV-5-1-06	Nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil		
ČSP-5-1-04	udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Udržuje pořádek na pracovním místě. Respektuje pravidla bezpečnosti. Zná zásady hygieny a dodržuje je.	

Učební osnovy 2. stupeň

Kód	Očekávané výstupy podle RVP	Školní výstupy a učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Vzdělávací obor: DRAMATICKÁ VÝCHOVA			
DV-9-1-01	uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje základy hlasové hygieny a správného držení těla	Během mluvení bez problému dýchá, správně mluví a artikuluje. Umí rozpoznat emoce druhých. Dovede hlasem a pohybem vyjadřovat emoce. Rozlišuje herní situaci od reálné a dovede přijmout pravidla hry. Ztvární jednoduché role a přirozeně v nich jednat.	Integrace průřezových témat: - OSV / Komunikace - OSV / Rozvoj schopností poznávání - OSV / Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - OSV / Mezilidské vztahy - OSV / Kreativita - OSV / Hodnoty, postoje, praktická etika
DV-9-1-02	propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření, na příkladech doloží souvislosti mezi prožitkem a jednáním u sebe i druhých		

DV-9-1-03	rozvíjí, variuje a opakuje herní situace (samostatně, s partnerem, ve skupině), přijímá herní pravidla a tvořivě je rozvíjí	Zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání. S pomocí dospělého reflektuje zážitek z divadelního, filmového, televizního nebo rozhlasového díla. Dovede tělem vyjádřit své pocity. Dovede tělem vyjádřit pocity určité postavy, vstoupit do role a přesvědčivě v ní jednat. Dovede rozeznat v příběhu konflikt a nahlédnout na něj z pozic různých postav. Využívá autentické sebevyjádření k efektivní komunikaci.	- MV / Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - MKV / Lidské vztahy - MKV / Multikulturalita - VMEGS / Objevujeme Evropu a svět - VMEGS / Evropa a svět nás zajímá
DV-9-1-04	prozkoumává témata z více úhlů pohledu a pojmenovává hlavní téma a konflikt; uvědomuje si analogie mezi fiktivní situací a realitou		
DV-9-1-05	přistupuje k dramatické a inscenační tvorbě jako ke společnému tvůrčímu procesu, ve kterém přijímá a plní své úkoly, přijímá zodpovědnost za společnou tvorbu a prezentaci jejího výsledku		
Vzdělávací obor: ETICKÁ VÝCHOVA			
EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	Komunikuje otevřeně, zná zásady nenásilné komunikace. Umí vést dialog, komunikuje i ve ztížených podmínkách. Učí se aktivně naslouchat. Respektuje důstojnost lidské osoby, zná svá práva, objevuje svůj potenciál. Utváří si zdravé sebevědomí a systém hodnot. Rozvíjí sebeovládání a morální úsudek. Má schopnost empatie i vůči sobě. Dokáže najít i přijmout kompromis, zapojit se do řešení konfliktu. Umí poskytnout i přijmout konstruktivní zpětnou vazbu nebo ocenění. Umí požádat o laskavost nebo realizaci svých práv. Rozlišuje manipulaci a snaží se jí bránit. Dodržuje pravidla her, hraje fér. Je vnímavý k sociálním problémům. Vnímá etické aspekty různých životních situací, rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů. Pěstuje smysl pro humor.	Integrace průřezových témat: - OSV / Sebepoznání a sebepojetí - OSV / Hodnoty, postoje, praktická etika - OSV / Mezilidské vztahy - OSV / Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - MKV / Lidské vztahy - MKV / Princip sociálního smíru a solidarity - EVVO / Lidské aktivity a problémy životního prostředí - EVVO / Vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy: - KaS / Člověk ve společnosti - PVT / Životní prostředí
EV-9-1-02	respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí		
EV-9-1-03	analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu		
EV-9-1-04	nahrazuje agresivní a pasivní chování asertivním chováním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva		
EV-9-1-05	rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory		
EV-9-1-06	spolupracuje i v obtížných sociálních situacích		
EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení		
EV-9-1-08	analyzuje etické aspekty různých životních situací		
EV-9-1-09	se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů		
EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy		
Okruhy: Člověk jako jedinec, Člověk ve společnosti, Činnosti ovlivňující zdraví, Nestandardní aplikační úlohy a problémy, Praktické poznávání přírody, Člověk a svět práce			
VO-9-2-01	objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	Zná význam vnitřní motivace a umí ji v sobě pěstovat. Rozezná své potřeby a respektuje potřeby druhých. Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování svých cílů i cílů skupiny, Rozezná vhodné a nevhodné strategie naplňování svých potřeb. Je schopen kriticky zhodnotit a vhodně opravovat své chování a jednání. Objevuje a rozvíjí své talenty, poznává sám sebe. Pěstuje sebeúctu a buduje zdravou sebedůvěru. Žažívá a spoluvytváří harmonii.	Integrace průřezových témat: - OSV / Sebepoznání a sebepojetí - OSV / Seberegulace a sebeřízení - OSV / Komunikace - OSV / Psychohygiena - OSV / Poznávání lidí Mezipředmětové vztahy: - KaS / Člověk ve společnosti - PVT / Činnosti ovlivňující zdraví - PVT / Výchova ke zdraví
VO-9-2-02	posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek		
VO-9-2-03	kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání		
VO-9-2-04	popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru		

VO-9 -1-01	objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	Uvědomuje si vztah k sobě na různých úrovních (rodina, komunita, organizace, stát apod.). Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání. Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu. Kriticky přistupuje k mediálním informacím, propagandě, populismu, reklamě a různým druhům manipulace. Chápe, v čem spočívá podstata partnerství. Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi. Pojmenuje možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a co dělat v situacích ohrožení státu. Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích. Konflikt vnímá jako příležitost pro učení se a růst. Zná principy asertivního jednání a nenásilné komunikace. Popíše, jak rozumí toleranci. Respektuje jinakost. Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí. Dokáže se vůči těmto projevům vymezit. Učí se sebeřízení a spolupráci.	Integrace průřezových témat: - OSV / Hodnoty, postoje, praktická etika - OSV / Poznávání lidí - MKV / Kulturní difference - MKV / Princip sociálního smíru a solidarity - VMEGS / Evropa a svět nás zajímá - VMEGS / Jsme Evropané - VDO / Občanská společnost a škola - VDO / Občan, občanská společnost a stát - VDO / Formy participace občanů v politickém životě - VDO / Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - MV / Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - MV / Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Mezipředmětové vztahy: - JaK / Člověk jako jedinec - KaS / Výchova k občanství
VO-9 -1-02	rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu		
VO-9 -1-03	kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí		
VO-9 -1-04	uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích		
VO-9 -1-05	objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám		
VO-9 -1-06	rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti		
TV-9- 1-01	aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu. Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti. Zvolí si pro sebe vhodný pohybový program, kam bude pravidelně chodit. Samostatně se připravuje před pohybovou činností. Ví, proč je důležité odmítat drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím. Chová se bezpečně a volbu aktivit přizpůsobí prostředí. Drobné úrazy zvládne ošetřit.	Integrace průřezových témat: - OSV / Sebepoznání a sebezpojení - OSV / Seberegulace a sebeorganizace - OSV / Psychohygiena - MV / Fungování a vliv médií ve společnosti - MV / Práce v realizačním týmu Mezipředmětové vztahy: - JaK / Člověk jako jedinec - JaK/ Svět práce - KaS / Tělesná výchova
TV-9- 1-02	usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program		
TV-9- 1-03	samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly		
TV-9- 1-04	odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší		
TV-9- 1-05	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost		
ČSP- 9-7-0 5	dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu	Dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla při práci s digitální technikou. Ví, na koho se obrátit, dojde-li k závadě.	

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Pravidla pro hodnocení žáků

Základní principy pro hodnocení v Edisoně

Formativní hodnocení a směrodatná zpětná vazba

Dle názoru odborníků je třeba pro zvyšování kvality vzdělávání žáků a pro jejich kvalitativní rozvoj směřující k dosažení potřebných znalostí, dovedností, schopností a kompetencí především „promyšleně poskytované hodnocení formativní“ (MŠMT, 2019, s. 58). Vzhledem k tomu, že „formativní hodnocení staví na vlastní motivaci, sebekritice, schopnosti spolupracovat a nahlédnout sebe sama s nadhledem a v souvislosti s cílem, který si každý z nás stanoví“ (Kašparová, 2021), reflektuje hodnocení v Edisoně individuální potřeby a stav jednotlivce s cílem podpořit vnitřní motivaci a individuální pokrok každého žáka. Hodnocení má vést žáka k tomu, aby svou práci vždy dělalo, jak nejlépe dovede, tedy s využitím svého potenciálu na maximum. Z uvedených důvodů je hodnocení žáků založeno na vizualizaci cílů a intenzivně pracuje se sebehodnocením. Systém hodnocení podporuje všechny klíčové kompetence a upevňuje žákovi vzdělávací postoje, zejména pak schopnost volit vhodné učební strategie – žák je veden k reflexi samotného procesu učení. Na formativní hodnocení je potřeba nahlížet jako na komplexní systém, který integruje řadu metod shromažďování a analýzy informací. Vysvědčení je tak žákům v Edisoně na 1. i 2. stupni předkládáno formou slovního hodnocení. Při hodnocení používáme popisnou formu bez subjektivních formulací. Důraz klademe na výstižnou formulaci a pozitivní vyjádření.

Základním stavebním kamenem formativního hodnocení je směrodatná zpětná vazba, kterou chápeme jako „informaci o tom, jak se nám daří při dosahování cílů“ (Rising, 2002?). Proces poskytování zpětné vazby je neformální a týká se všech účastníků – zpětnou vazbu poskytuje jak průvodce žákovi, tak žák průvodci nebo si ji poskytují žáci navzájem, může ji poskytnout i počítačový program či kontrolní karta. Zpětná vazba může mít řadu forem (ústní, písemná, anonymní, skupinová apod.) a může probíhat s využitím celé škály různých technik. V každém případě by měla být jasná, výstižná a vyjádřená srozumitelným jazykem. Cílem ústní zpětné vazby je okamžité poskytnutí postřehů ke konkrétní situaci, jejím charakteristickým rysem je průběžnost. Předávání zpětné vazby se odehrává i během tripartitních schůzek průvodce – žák – rodič konaných minimálně dvakrát za rok. Zúčastnění společně reflektují vzdělávací proces žáka a plánují další cíle vzdělávání a osobního rozvoje.

Sebehodnocení, vzájemné hodnocení a plány vzdělávání

Sebehodnocení tvoří důležitou součást celého procesu, vede k posílení sebeúcty, sebevědomí a aktivizace vnitřní motivace k učení. Hlavním cílem sebehodnocení je systematicky vést žáky k převzetí odpovědnosti za své učení. Žáci lépe poznávají své silné a slabé stránky a zcela přirozeně vnímají chybu jako přirozenou součást učení a důležitou informaci. Žáci se sebehodnocení a vzájemnému hodnocení učí postupně, přiměřeně jejich schopnostem a věku. Vhodným nástrojem pro reflexi učebního pokroku se jeví personalizovaný plán.

Při tvorbě svého plánu se žák spolupodílí na stanovení svých cílů a následně na vyhodnocení jejich splnění. Časové období plánu závisí na věku žáka a jeho individuálních možnostech a

schopnostech. V nižších ročnících je zpravidla krátkodobý (týdenní), ve vyšších ročnících bývá nejčastěji měsíční či kvartální. Aby žák dokázal posoudit, kde se právě nachází na cestě k cíli, je potřeba mít definovaná kritéria hodnocení. K tomu nejčastěji využíváme mapy učebního pokroku.

Kritéria hodnocení

Kritéria pro hodnocení se primárně odvíjejí od cílů vzdělávání a klíčových kompetencí. Vychází z podkladů, které průvodce získává z žákova portfolia a šanonu s jeho výstupy, systematickým pozorováním chování a projevů žáka, ze záznamů z tripartitních setkání, z rozhovorů se žákem nejen nad individuálním plánem. Při hodnocení jsou sledována zejména následující kritéria:

- o plnění očekávaných výstupů stanovených pro jednotlivé předměty ve školním vzdělávacím programu, ale i průběžně během roku vzhledem k probíraným tématům s ohledem na individuální plány jednotlivých žáků,
- o s jakým úsilím žák pracuje na jednotlivých úkolech,
- o do jaké míry je žák schopen uplatnit získané schopnosti a dovednosti v praxi,
- o jak efektivně pracuje a komunikuje ve skupině i individuálně,
- o vytrvalost, nápaditost a schopnost překonávat překážky,
- o jak žák respektuje práva ostatních a pravidla v Edisoně,
- o jak pracuje s vlastní chybou a hledá řešení problémů,
- o jak a jestli dokáže formulovat zpětnou vazbu.

Přesná pravidla pro hodnocení jsou uvedena ve školním řádu.

Cíle hodnocení

Předchozí odstavce lze shrnout vyjádřením cílů hodnocení v Edisoně:

- Spolupráce
- Nenásilná komunikace
- Přijetí odpovědnosti
- Personalizace
- Motivace
- Seberozvoj

Autoevaluace školy

Cílem autoevaluačních aktivit je zhodnocení stavu v klíčových oblastech fungování školy a následné zefektivnění procesu vzdělávání a řízení školy jako instituce. Naše škola průběžně sleduje zejména tyto oblasti:

- 1) Obsah a průběh vzdělávání – zda zvolené strategie a formy vzdělávání jsou v souladu s ŠVP a očekávanými a možnostmi průvodců a potřebami dětí. Zda zvolené formy hodnocení jsou pro děti a rodiče srozumitelné a naplňují své cíle. Zda se k dětem přistupuje v dostatečné míře individuálně. Zda škola reflektuje soudobý stav poznání a aktuální podobu kognitivních věd.
- 2) Výsledky vzdělávání – zda a v jaké míře škola naplňuje požadavky RVP ZV, očekávání rodičů i možnosti dětí.
- 3) Klima školy – zda se děti, průvodci i další pracovníci školy ve škole cítí bezpečně; zda ve škole panují dobré vztahy. Zda klima školy přispívá k rozvoji vnitřní motivace dětí.
- 4) Materiálně technické vybavení školy – zda děti a průvodci mají k dispozici vše, co potřebují pro svou práci.

5) Další vzdělávání pracovníků a odborný růst DVPP – zda pracovníci školy (pedagogičtí i nepedagogičtí) mají dostatečné podmínky pro svůj odborný růst a zda tyto možnosti využívají.

Oblasti autoevaluace	Kritéria autoevaluace	Nástroje autoevaluace	Časové rozvržení
Obsah a průběh vzdělávání	➤ soulad s ŠVP ➤ soulad s očekáváními a možnostmi průvodců ➤ efektivnost hodnocení ➤ míra individualizace ➤ soulad s nejlepší světovou praxí a trendy	➤ Pravidelná hodnocení (tripartita, výstupy sebehodnocení, rozhovorů se všemi zúčastněnými a vzájemného hodnocení) ➤ Parlament žáků ➤ pozorování ➤ evidence pozorovaných jevů ➤ ankety ➤ hospitace ➤ dotazníky	Průběžně dle harmonogramu nebo aktuálních potřeb
Výsledky vzdělávání	➤ soulad s RVP ZV ➤ soulad s očekáváním rodičů a dětí	Použití interních i externích evaluačních nástrojů (např. testy, umimeto.org)	Dle potřeby
Klima školy	➤ bezpečí ➤ vztahy ➤ motivace	➤ teambuildingové aktivity ➤ Parlament žáků ➤ pozorování ➤ dotazníky ➤ supervize	Průběžně dle harmonogramu nebo aktuálních potřeb
Materiálně technické vybavení školy	Vybavenost školy v souladu s potřebami	➤ porady pedagogů ➤ podněty od žáků	Průběžně dle harmonogramu
DVPP	➤ podmínky pro rozvoj ➤ využívání možností	➤ porady ➤ roční hodnotící rozhovory s ředitelkou	Ročně

Na přípravě a realizaci se podílí vedení školy (zřizovatel, ředitelka a hospodářka školy pověřená koordinací autoevaluačního procesu). Autoevaluační zpráva je součástí dokumentace školy a je k dispozici rodičům, žákům a partnerům školy v kanceláři školy.

První autoevaluační zpráva bude vypracována v květnu 2022 a následující každoročně v květnovém termínu. Bližší podmínky a termíny autoevaluace budou stanoveny v samostatném dokumentu.